

ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΚΩΔΙΚΕΣ

ΕΝ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΣΟΥΜΕΛΑ.

Ἡ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ τούτῳ χειρογράφων τῆς ἐν τῇ μονῇ Σου-
μελᾶ βιβλιοθήκης ἀναγραφὴ ἐγένετο μεταξὺ τῆς 3-ης καὶ 11-ης Νοεμβρίου
τοῦ 1884-ου ἔτους, ἐπὶ τῆς ἡγουμενείας τοῦ τῆς μακαρίας μνήμης ἀρχι-
μανδρίτου Παρθενίου, περιλαβεῦσα οὕτως ὅσα χειρόγραφα ἐδείχθησάν μοι,
εἰ καὶ διὰ τὸ τότε τῶν τῆς μονῆς πραγμάτων ἄστατον ἔλεγόν μοι οἱ πατέρες
πολλῶ πλείονα εὕρισκεσθαι ἐν τοῖς ἐσφραγισμένοις κελλίαις τῶν φυγᾶδων
ἢ δεδιωγμένων μοναχῶν¹⁾. Τῶν μὲν οὖν οὕτως ὀλίγων ἐπιδειχθέντων καὶ
περιγραφέντων ἐνιά εἰσιν ὡς εἰκὸς λόγου ἄξια ἀπὸ ἐπόψεως παλαιογραφι-
κῆς, ἄλλα δὲ τινὰ οὐχ ἤττον σπουδαῖα διὰ τὰ ἐν αὐτοῖς ἀνέκδοτα τύποις
κείμενα, καὶ πάλιν ἕτερα δι' ἣν χαρίζουσιν ἡμῖν ὕλην εἰς ἀνάπτυξιν τῆς
ἱστορίας τῆς μετὰ τὴν Ἀλωσιν γραμματείας τῶν Ἑλλήνων. Πάντες οἱ
κώδικες οὗτοι ἀνέρχονται εἰς 86, ἀριθμὸν ἐλάχιστον ἐν συγκρίσει πρὸς
ἄλλους ὑποτίθεται ἔχουσα ἢ μονὴ Σουμελᾶ πρὸ τῆς ἐμῆς αὐτῆς ἐπισκέ-
ψεως· λέγεται γὰρ ἐκ παραδόσεως, ὅτι ταύτης οἱ κώδικες ἦσαν τὸ πάλαι
τριπλάσιοι, ἀμαθία δὲ καὶ ἀκηδία, εἰρήσθω δὲ καὶ μοναχῶν ἀναισθήτων
τὸ φιλάργυρον, οὗς μὲν ἠφάνισεν εἰς χρῆσιν θυρίδων κενῶν ὑαλωμάτων
ἢ ἄλλων τινῶν βιωτικῶν πραγμάτων, οὗς δ' ἐν πυρὶ οἰοεὶ τινὰ σητό-
βρωτα καὶ μιὰρ' ἀπορρίψιμα σκύβαλα, οὗς δ' ἀπεξένωσεν ἀντ' ὀλίγου
τινὸς ἀργυρίου· ἢ δ' ἀκηδία καὶ κλοπῆς οὐκ ὀλίγους ἐκείνων ἔργον πεποίη-
κεν ἢ μοναχῶν, ἢ κληρικῶν, ἢ λαϊκῶν παντοῦ γένους, Ἀσιανοῦ ἢ Εὐρω-
παίου, τὸ δ' οὐσιῶδες, ὡς φασι, καὶ ἐξάρχων καὶ ἄλλων τινῶν πρὸς τὴν
μονὴν ἀπ' ἀρχῶν προαπεσταλμένων· προστέθειται δὲ τῇ παραδόσει καὶ τι

1) Ὁ βουλόμενος εἰδέναι οἷα τις ἦν ἡ τῶν ἐν τῇ μονῇ Σουμελᾶ βιβλίων κατάστασις
ἔτει 1881-φ, ἰδέτω τὸ περιοδικὸν Εὐξείνου Πόντου, τ. 2, σ. 9—10. — Περὶ τῆς μονῆς
κατ' ἕκτασιν ἀνάγνωθι: Ἐπαμ. Θ. Κυριακίδου Ἱστορία τῆς παρὰ τὴν Τραπεζοῦντα ἱεράς
βασιλικῆς πατριαρχικῆς σταυροπηγιακῆς μονῆς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Σουμελᾶ. Ἐν
Ἀθήναις 1898. 80. σελίδες 299 + ξθ'. — Κωνστ. Ν. Παπαμιχαλοπούλου Περιήγησις
εἰς τὸν Πόντον. Ἀθήνησιν 1903, σ. 55—99.

παράδοξον ἀπὸ διαταγῆς Βυζαντιῶθεν ἐπ' ἐξελέγξει βιβλικῆς τινος μεταξὺ μονῆς καὶ Τραπεζοῦντος ἔριδος ἀναριθμήτους ἐκείνων ἐν σάκκοις εἰς Κ/πολιν ποτ' ἐστάλθαι πρὸς διάγνωσιν τοῦ δικαίου, αὐτόθεν δ' οὐδέποτε ἐπιστραφέντας τῇ μονῇ, παρανάλωμα τούτων λήθης ἢ χρηστῆς τινος ζηλείας ἀποβάντων. Ἡ τῆς Σουμελαῖ βιβλιοθήκης μείωσις φαίνεται ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τῆς 18-ης ἑκατονταετηρίδος· οὕτω γὰρ τὰ ἔτει 1769-φ ἢ καὶ παλαιότερον σταλέντ' ἀπὸ τῆς μονῆς εἰς Τρανσυλβανίαν χειρόγραφα τεύχη, δι' ὧν ἐκεῖ τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς Νεόφυτος ὁ Καυσοκαλυβίτης καὶ Παρθένιος ὁ Μεταξόπουλος συνέθεντο ἱστορίαν, ἀνεπιστρεψίας βρῶσις ἐγένοντο, εἰ καὶ τὸ ὑλικὸν αὐτῶν τούτων ἔδει τοὺς τότε Σουμελίτας ἐκβιάσαι τὴν πάση θυσίᾳ ἐπάνοδον¹⁾· ἠριθμεῖτο γὰρ ἐκείνοις καὶ κῶδιξ πράξεις, ἔγγραφα, ὑπομνήματ' αὐτῆς ταύτης ἐγκρύπτων τῆς μονῆς. Καὶ πάλιν μέρος τῶν ὑπὸ Γεωργίου τοῦ Ὑπομεναῖ ἀφιερωθέντων τῇ μονῇ χειρογράφων περὶ τὸ μέσον τοῦ 18-ου αἰῶνος²⁾ κτῆσις εὐθύς ἀμέσως ἐγένετο Νικοδήμου τινὸς ἱερομονάχου Περιστεριώτου, διδασκάλου χρηματίσαντος ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ Τραπεζοῦντος³⁾. Ὅσαι δ' ὕστερον προυξηνήθησαν ἐνοχλήσεις τῇ μονῇ λυπηραὶ διὰ τὰ λοιπὰ τῶν βιβλίων Ὑπομεναῖ, γινώσκονται σαφῶς ἐκ τῶν μονομερῶν διηγήσεων συγγραφεῶν Τραπεζοῦντιῶν· οὐχ ἦτρον δὲ καὶ ἀπὸ τούτων δηλον τὴν τῆς μονῆς βιβλιοθήκην φθοράς τε καὶ μειώσεις οὐ μικρὰς παθεῖν μεταξύ τοῦ 1843-ου καὶ τοῦ 1846-ου ἔτους⁴⁾. Σημειώσεως δὲ καὶ τοῦτο ἄξιον, ὅτι

1) Τὰ τεύχη ταῦτα περιεῖχον πονήματα Ἰωάννου Ξιφιλίνου, Ἀθανασίου Δαιμονοκαταλύτου, Ἀκακίου Σαβαΐτου, Διονυσίου Χαλδίας, Νικοδήμου Κόλχου καὶ τὰ τῆς μονῆς πάτρια. Ὅρα τὸν πρόλογον τοῦ βιβλίου: Ἡ θεία καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τῶν ὁσίων Βαρνάβα, Σωφρονίου, Χριστοφόρου. Ἐν Λειψία 1775.

2) Ὅτι Γεώργιος ὁ Ὑπομεναῖς ἀφιέρωσεν ὄντως τῇ μονῇ Σουμελαῖ, ὡς καὶ τῷ Φροντιστηρίῳ Τραπεζοῦντος (Ἐπαμ. Θ. Κυριακίδου Ἱστορία τῆς μονῆς Σουμελαῖ, σ. 187), βεβαιούται τῷ τε 1-φ κώδικι Σουμελαῖ καὶ τῷ 406-φ τῆς ἱεροσολυμητικῆς πατριαρχικῆς βιβλιοθήκης, ἐν ᾧ σημειοῦνται ταῦτα: «Καὶ τοῦτο τὸ ἰδιόχειρον (= Ὑπομεναῖ) ἀφιέρωθη τῷ ἁγίῳ μοναστηρίῳ τοῦ Σουμελαῖ παρὰ Γεωργίου Τραπεζοῦντιοῦ. 1744, Μαρτίῳ. Ἐκ τῶν τοῦ Γεωργίου Τραπεζοῦντιοῦ τοῦ Ὑπομεναῖ, νῦν δὲ Νικοδήμου ἱερομονάχου». Καὶ ὁ 416-ος κῶδιξ τῆς αὐτῆς βιβλιοθήκης γραφεὶς ὑπὸ τοῦ Ὑπομεναῖ ἐμπεριέχει Σεβαστοῦ Κυμινήτου ἐρημνεῖαν εἰς τὰ Ἀριστοτέλους τοπικά: ἔχει δὲ καὶ οὗτος τὸ σημεῖωμα τοῦτο· «Καὶ τοδε Γεωργίου Τραπεζοῦντιοῦ τοῦ Ὑπομεναῖ, νῦν δὲ Νικοδήμου ἱερομονάχου». Ὅρα Ἀ. Π.-Κεραμέως Ἱεροσολ. Βιβλιοθ. τ. 1, σ. 411 καὶ 416.

3) Ὅρα περὶ τούτου Ἐπ. Θ. Κυριακίδου ἐν Βιογραφίαις, σ. 206—207.

4) Π. Τριανταφυλλίδου Τὰ Ποντικά. Ἐν Ἀθήναις 1866, σ. 41. Σ. Ἰωαννίδου Ἱστορία καὶ στατιστικὴ Τραπεζοῦντος. Ἐν Κ/πόλει 1870, σ. 150. Ἐπ. Θ. Κυριακίδου Βιογραφίαι, σ. 101—104. Χαρακτηριστικὸν τὸ ὑπὸ Ἰωαννίδου (σ. 150) βεβαιούμενον, ὅτι εἰς παῦσιν τοῦ μεταξύ Τραπεζοῦντος καὶ Σουμελαῖ βιβλιακοῦ σκανδάλου περὶ τῶν Ὑπομεναῖ βιβλίων, ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία βιασαμένη τοὺς Σουμελίτας μετήνεγκε ταῦτα εἰς Κ/πολιν πρὸς διάγνωσιν τοῦ δικαίου· ἀλλ' ὡς ὁ Ἰωαννίδης καὶ ἡ ἐν τῇ μονῇ βεβαιούται παράδοσις ἀτὰ πλεῖστα καὶ τὰ καλλίτερα» (νοητὸν δ' χειρόγραφα) ἐκλάπησαν ἐν Κ/πόλει, πατερικῶν τινῶν μόνον (=ἐντύπων) ἐπιστραφέντων τοῖς ἐνάγουσι Τραπεζοῦντιοῖς. Προστίθεται ὁ Ἰωαν-

ἀπ' αὐτοῦ τοῦ 1840-οῦ ἔτους, μαρτυροῦντος τοῦ τότε αὐτόπτου Fallmerayer ¹⁾, ἡ τῆς μονῆς βιβλιοθήκη ἠρίθμει διακόσια περίπου τεύχη, τῶν πλείονων ὄντων ἐντύπων, ὀλιγαριθμῶν δὲ χειρογράφων.

1.

Κώδιξ μεμβράνινος τῆς 11-ης ἑκατοντ. ἐκ φύλλων 248 (0. 38 × 0. 28), οὗ τὸ τῆς γραφῆς ὕψος ποικίλον, ὥστε τοῦτο διάφοροι χεῖρες ἐχάραξαν.

Τετραευαγγέλιον. Φύλλ. 1—65. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον εἰς ξη' κεφάλαια, ὧν ὁ πίναξ ἐν δυσι φύλλοις εὑρίσκεται πρὸς τῷ τέλει τοῦ κώδικος. Μετὰ τὸ πέρασ τοῦ κειμένου· «Τέλος εἴληψε τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον ἐν κεφαλαίοις τξ'. στίχοι βρκδ'. ἐγράφη ἐν Ἱερουσαλήμ ἐβραίδι διαλέκτῳ. μετὰ χρόνους ἡ' τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως». — Φύλλ. 66—111. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον μετὰ προτεταγμένης αὐτοῦ ὑποφέσεως, ἔχον μετὰ τὸ πέρασ τοῦ κειμένου σημεῖωμα πρόσθετον, τοῦτο· «Ἔκμηθη ὑ δούλη τοῦ θεοῦ Μαρήα ἡ θυγάτηρ Ἰω(άννου) καὶ τάχ(α) ἱεροθύτου σύμβητος Ἰω(άννου) Μάνολη τοῦ Νομικοῦ σεμνοῦ βίου κὲ πολητοίας. εὐχ(ε)σθε ἦνα παύση αὐτῆν ὁ θε(ο)ς. ἀνάπαυσον αὐτῆν κ(υρι)ε. ἐνθα ἡ δύκεη. ἐπανεπαύβοντ(αι). μνήσθητ(υ) κ(υρι)ε καὶ ἀνάπαυσον τὴν ψηχ(ήν) τῆς δούλης τοῦ θε(ο)ῦ Μαρήας. ἐκημίθη ἔτους ςωλγ' (= 1325). μ(η)ν(ί) ουνίο δεκάτη τετάρτ(η) ἡμέρα Παρασκεβῆ: Εὐξώμενθα ὑπὲρ αὐτῆς ·· ἀμῖν ἀμῖν γένιτο χ(ριστ)έ μου. τῆς δεξῆας μερήδος: κατὰτάξον». Καὶ πάλιν ἕτερον ταῦτοφύες ὑπὲρ Πέτρου ἀναγνώστου (ἔτ. 1440)· μεθ' ὃ ἀσήμαντὰ τινὰ σημεῖώματα, ὧν ἐν (16-ου αἰῶνος) βεβαιοῦται ἐν τινι μονῇ εἶναι διακόνους 608, ἱερομονάχους 1665, ἀνά δὲ τὸ Ἅγιον Ὅρος βιοῦσθαι 350 μοναχούς. — Φύλλ. 112—199. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν. — Φύλλ. 200—245. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην. — Φύλλ. 246 πρόσθετος ὑπόθεσις τοῦ κατὰ Ματθαῖον. — Φύλλ. 247—248^α πίναξ τῶν τοῦ εὐαγγελίου αὐτοῦ κεφαλαίων. Εἶτα τὸ σημεῖωμα τοῦτο· «Τὸ παρὸν ἐπέμφθη εἰς τὴν Παναγίαν

νίδης καὶ ταῦτα (σ. 244)· «ἡ δὲ βιβλιοθήκη (= τῆς μονῆς) οὔσα πλουσιωτάτη ἀπὸ ἀξιολόγων διαφόρων χειρογράφων ἀπόλεσε ταῦτα ἀρπαγέντα ὑπὸ τῶν κατὰ καιρὸν πατριαρχικῶν ἐξάρχων, ὡς καὶ τῶν ξένων περιηγητῶν, πολλὰ δὲ καὶ ἐξ ἀγνοίας τῶν μετὰ ταῦτα (= μοναχῶν) ἀπολετθέντα».

1) J. Ph. Fallmerayer, *Fragmente aus dem Orient*. Stuttgart 1877, σ. 126. Ὁ Zachariae von Lingenthal εἶδεν ἐν τῇ μονῇ ἔτει 1840-ῳ νομοκάνονα 18-ου αἰῶνος καὶ κηρονάρια ταῦτόχρονα (*Anecdota*, Lipsiae 1843, σ. XXI), ὃ δὲ Π. Τριανταφυλλίδης (Οἱ Φυγάδες, σ. 128—129) ἐμνημόνευσεν ἔργα τινὰ καλλιγράφων, οἷον Κυρίλλου ἐκ Μυραφύτου (1737), Λαζάρου Ἐλευθερίου (1694), Μακκαρίου Σουμेलιώτου, Θεοδώρου Χατζῆ-Πέτρου (1752) καὶ Ἰωάννου Δομνινίου (1760), ἀντιπροσωπεύοντα κώδικας ξξ'. Καὶ ταῦτα καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Zachariae μνημονευθέντα οὐχ εὐρον ἐγὼ ἐν τῇ μονῇ ἔτει 1881-ῳ.

Σουμελάν ἐκ Βλαχίας παρά τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου Γεωργίου Ὑπομενᾶ ἱατροφιλοσόφου Τραπεζούντιου. ἐν ἔτει σωτηρίῳ ρ'ζμς'.

2.

Χάρτινα φύλλα 384 μῆκ. 0. 323, πλ. 0. 21. Ἐγράφησαν περὶ τὸ μέσον τῆς 17-ης ἑκατοντ. Κωδιξ ἀκεφάλως ἐμπεριέχων συγγραφάς τινας Γεωργίου Κορεσίου· οἷον (γ. 2α) «Περὶ τῆς μεταμορφώσεως ζήτησις πρώτη». Ἄρχ. «Πᾶν ὑποπίπτον τῷ ὀφθαλμῷ ὑπάρχει χρῶμα κτιστόν» κτλ. — Φύλλ. 4 κέ. «Ἐκλογαὶ ὑπὸ διαφόρων διδασκάλων παρά τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου Γεωργίου Κορέσση συλλεγεῖσθαι». Ἄρχ. «Τὰ μὲν οὖν τῆς πανυπερτάτου δεσποίνης ἡμῶν ὀνοματὰ» κτλ.

3.

Χάρτινα φύλλα 290 μῆκ. 0. 33, πλ. 0. 215 Γραφικὸς χαρακτήρ ὁ αὐτὸς κἀν τῷ προτέρῳ 2-ῳ κώδικι.

Γεωργίου Κορεσίου ἀνεπίγραφον τὸ «περὶ τῆς ἐξοχῆς τῆς θεολογίας» σύγγραμμα, οὗ προτέτακται ἢ πρὸς Κύριλλον πατριάρχην, τὸν ἐκ Βερροίας, ἀφιερωτικὴ τοῦ συγγραφέως ἐπιστολὴ καὶ τούτου ἢ πρὸς αὐτὸν ἀπάντησις. Ἐν ταῖς ὥχαις διάφοροι γραφαί, διὰ χειρὸς ἐτέρας, ἐξ ἐτέρου τινὸς συλλεγεῖσθαι κατ' ἀντιβολὴν ὀρθοῦ κώδικος.

4.

Χάρτινα φύλλα 258 μῆκ. 0. 328, πλ. 0. 22. Γραφικὸς χαρακτήρ ὁ αὐτὸς κἀν τοῖς προτέροις κώδιξι 1 καὶ 2.

1. Φύλλ. 1—194. «Ἀπολογία Γεωργίου Κορεσίου Θεολόγου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας πρὸς τὸν ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ τῶν σοφῶν σύλλογον ὡς ἐκ μέρους τῶν τῆς Κωνσταντινίου πόλεως κληρικῶν». Ἄρχ. «Πρῶτον φῆς μὴ εἶναι ἀναγκαίαν» κτλ.

2. Φύλλ. 195—258. Γεωργίου Κορεσίου «περὶ τῆς τῶν ἀγγέλων δημιουργίας». Ἄρχ. «Περιοδευμένης τῆς περὶ τῶν σωματῶν θεωρίας» κτλ.

5.

Χάρτινα φύλλα 366 μῆκ. 0. 317, πλ. 0. 215. Κείμενον λεπτόγραφον καὶ μονόστηλον περὶ τὴν ἀρχὴν γραφὲν τῆς 16-ης ἑκατοντ. Ὁ κωδιξ οὗτος τῆ 17-ῃ ἑκατ. ἦν κτῆμα Κωνσταντίνου ἱερομονάχου ἀρχιδούτου Τραπεζοῦντος.

Φύλλ. 1—140, 143—366. Ματθαίου Βλαστάρεως σύνταγμα κατὰ στοιχεῖον, ἐπιστολαὶ κανονικαί, κανόνες τῶν τοπικῶν καὶ οἰκουμενικῶν

συνόδων καὶ κανόνες ἀποστόλων καὶ πατέρων μεθ' ἑρμηνείας. — Φύλλ. 141—142, πρόσθετα· «Ἐκ τῶν τοῦ Ψελλοῦ περὶ τοῦ πάσχα λεπτότερον». Ἄρχ. «Τί ἐστὶ τοῦτο ὃ λέγεται κύκλος ἡλίου»; — Πρὸς τῷ τέλει τοῦ κώδικος ἐκ τῶν ἐμμέτρων Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ καὶ Ἀμφιλοχίου Ἰκονίου περὶ τῶν ἀναγινωσκομένων βιβλίων.

6.

Χάρτινα φύλλα 213 μῆκ. 0. 30, πλ. 0. 21. Τρία τεύχη συνηνωμένα τριῶν διαφόρων γραφικῶν χαρακτήρων τῆς 18-ης ἑκατοντ. Ἐπὶ τῆς ἄνω ὤρας τοῦ φ. 1^α. «Ἐγράφη τὸ παρὸν μαθηματᾶρι διὰ χειρὸς ἐμοῦ Καλλινίκου ἱερομονάχου τοῦ Φυτιάνου, ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ τῆς νήσου Πάτμου κατὰ τὸ ἀφλητὸν ἔτος, ἐρμηνευθὲν καὶ ἐξηγηθὲν μετὰ πλείστης ἐπιμελείας παρὰ τοῦ σοφολογιωτάτου καὶ θεολογικωτάτου κυρίου Μακαρίου».

1. Φύλλ. 1—128. Γρηγορίου πρεσβυτέρου βίος τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ καὶ τούτου λόγοι διάφοροι. Προτέτακται χρωματιστῆ τοῦ Γρηγορίου εἰκῶν, ἐκάστου δὲ τῶν κειμένων ἢ τούτων ὑπόθεσις· αὐτὰ δὲ τὰ κείμενα ἐρμηνεύονται σχολίαις πυκνοῖς ἐν ταῖς ὥαις γεγραμμένοις. Τοῖς λόγοις τοῦ Γρηγορίου παρεντίθεται ἕτερος Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου μετὰ παραφράσεως, γραφεὶς τῇ 25-ῃ Φεβρουαρίου ἔτ. 1789-ου ὑπὸ Ἰωαννικίου ἱερομονάχου Σουμειλιώτου.

2. Φύλλ. 129—168. «Γεωργίου Κορεσσίου, θεολόγου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος» Ἐπιστολιμαία συγγραφή, ἧς ἡ ἀρχή· «Ἐντυχόντι μοι τοῖς σοῖς γράμμασιν, ἔοικέ μοι ἠδέσθαι» κτλ.

3. Φύλλ. 169—213. «Βακτηρία τῶν ἀρχιερέων» ἐν διστήλῳ, ἡ βίβλος «περὶ τοῦ πῶς πρέπει καὶ ἀρμόζει νὰ κρίνη ἕκαστος τῶν ἀρχιερέων κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ θεῖους νόμους τοὺς ὑπ' αὐτοῦ κρινομένους» συντεθεῖσα προσταγῆ τοῦ Κ/πόλεως πατριάρχου Παρθενίου τοῦ 1-ου ὑπὸ Ἰακώβου ἀρχιμανδρίτου καὶ ἐπιτρόπου Ἰωαννίνων ἐν τῷ ναῶ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου ἔτει 1645-φ. Προτέτακται τοῦ συγγραφέως ἐπιστολὴ τῷ πατριάρχῃ, μεθ' ἣν λόγος προσιμακὸς τοῖς ἀρχιερεῦσι, πρόλογος, λόγος περὶ ἀρχῆς καὶ γενέσεως τῶν πολιτικῶν νόμων καὶ λόγος ἕτερος περὶ τῶν ἱερῶν καθ' ὄλου κανόνων.

7.

Μαθηματᾶριον τῆς 18-ης ἑκατοντ., ἐν ᾧ κεῖνται λόγοι ὀκτώ Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ μετὰ παραφράσεως καὶ σχολίων πυκνῶν. Κωδὶ-χάρτινος μῆκ. 0. 285, πλ. 0. 20, οὗ τὰ φύλλα ἀριθμοῦσι σελίδας 543.

8.

Ἀσματικά μηναια Ἀπριλίου καὶ Μαΐου γεγραμμένα φιλοκάλως περὶ τὸ τέλος τῆς 16-ης ἑκατ. Φύλλα στιλπνοῦ χάρτου 280 μῆκ. 0. 308, πλ. 0. 21, σεσελιδωμένα εἰς 560.

9.

Στιχηράριον καὶ Γερμανοῦ ἀρχιερέως Νεῶν Πατρῶν τριῶδιον καὶ πεντηκοστάριον. Φύλλα στιλπνοῦ χάρτου 320 (μῆκ. 0. 295, πλ. 0. 21) γραφέντα περὶ τὴν ἀρχὴν τῆς 18-ης ἑκατονταετηρίδος.

10.

Κῶδιξ χάρτινος κεκολοβωμένος ἐκ φύλλων στιλπνῶν 240 (0. 295 × 0. 20), γραφεὶς περὶ τὸ τέλος τῆς 16-ης ἑκατοντ. Καὶ ἔτει μὲν 1676-φ ἦν ἱερέως τινός ἐκ Μουντανίων, ἔτει δὲ 1775-φ Γεωργίου, ἔτει δὲ 1778-φ Γερβασίου μοναχοῦ Σουμελίτου τοῦ ἐκ Γῆμερας.

«Βιβλίον χρονογραφημένον περιέχον ὡς ἐν συντόμῳ τὰ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἕως τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου, βασιλέως τῶν Ῥωμαίων· ἔτι περιέχον καὶ τὰ τῆς βασιλείας τῶν Τουρκῶν ἕως τοῦ σουλτάν Σελήμ, ὁμοίως καὶ τῶν πατριαρχῶν, ποῖοι ἔγιναν καὶ πῶς ἑκατήνησαν· συλλεχθὲν καὶ διορθωθὲν παρὰ τοῦ λογιωτάτου κυροῦ Μανουὴλ τοῦ Μαλαξοῦ ἐκ διαφόρων βιβλίων εἰς τὴν κοινὴν γλῶτταν».

11.

Τετραευαγγέλιον μεγάλης ἐπιμελοῦς γραφῆς, τοῦ ἔτους 1668-ου, φύλλ' ἀριθμοῦν στιλπνοῦ τε καὶ παχέος χάρτου 438 μῆκ. 0. 265, πλ. 0. 195. Μετὰ τὸ πέρασ τοῦ κειμένου· «† Ετεληῶθη ἐν τὶ ἐκκλησία τῆς εἰπεραγίας μου Θεοτόκου της Μαγουλητοῖσης ἐν τη Κονσταντήνου πῶλη ἔετει Ἰρος' — καὶ ἀπὸ Χριστοῦ — 1668 μηνὴ Ἰουλίου — 28 ἡμέρα Τρήτι ὄρα — 8 δια χιρὸς Εὐθίμιου ἱερομοναχοῦ. καὶ προτοσυνγγέλου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας οἰκεία χιροι μοι γραφέντα».

12.

Μηναιὸν Ἰανουαρίου τῆς 16-ης ἑκατ. ἐκ φύλλων στιλπνοῦ καὶ παχέος χάρτου 168 μῆκ. 0. 283, πλ. 0. 21. Ἐπὶ τοῦ φ. 2· «Εἰς τὰς 19-τοῦ Μαΐου μηνὸς ἐχειροτονήθηκα ἱερεὺς κάγῳ Διαμαντὶς παρὰ τοῦ πανιερωτάτου ἀγίου Χαλδίας κυρίου κύρ Φιλοθέου ἐν ἔτη 1700 <Πεν>τηκοστῆς. —

Πεφύτευται ὁ τῆς Θεοτόκου ἐν τῇ τῆς Χάλκης νήσω λημῶν, ἐν τῷ κάμπῳ τῆς Ἀπαμίας, ἐν ἔτει ζ'ω κ'ω θ'ω ἰνδ(ικτιόν)ος θ'ης» = $\left(\frac{1520}{1521}\right)$.

13.

Εὐαγγέλιον λειτουργικὸν μεμβράνινον τῆς 11-ης ἑκατοντ., ἐκ φύλλων 319 μῆκ. 0. 275, πλ. 0. 21. Ἡ γραφή, εἰ-καὶ συνήθης, μεγαλόσχημος. Τὰ ἀρκτικά κεφαλαιώδη στοιχεῖα περικεκοσμημένα, χρωματιστὰ καὶ ἐπίχρυσα. Τὸ κείμενον τῶν περικοπῶν μουσικῶν μετὰ σιμαδοφῶνων.

14.

Εὐαγγέλιον λειτουργικὸν μεμβράνινον τῆς 11-ης ἑκατοντ. ἐκ φύλλων 250 μῆκ. 0. 265, πλ. 0. 22. Τούτων τὰ πρῶτα ἕνδεκα χάρτινα καὶ γραφῆς 16-ης ἑκατ., προστεθέντα τότε εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντος κειμένου.

15.

Τετραευαγγέλιον μεμβράνινον τῆς 12 ἑκατοντ., ἐκ φύλλων 304 μεμβρανίνων καὶ ἰκανῶν ἐτέρων χαρτῶν, γεγραμμένων τῇ 16-ῃ ἑκατ. πρὸς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων μεμβρανίνων. Τὸ κείμενον μεγαλόσχημον καὶ μονόστηλον ἐξ 20 γραμμῶν, ἔχον καὶ κεφαλαιώδη ἀρκτικά στοιχεῖα πολύχρωμα καὶ διάκοσμη. Αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν εὐαγγελίων ἦσαν, ὡς ἔοικεν, περίκοσμοι καὶ κεχρυσωμένοι, καὶ διὰ τοῦτο περικοπεῖσαι διὰ ψαλίδος ἐλλείπουσι νῦν ἐκ τοῦ κώδικος.

16.

Τετραευαγγέλιον μεμβράνινον, ἀκέφαλον καὶ κολοβόν, ἑλλιπὲς δὲ καὶ ἐν τῷ μέσῳ, σφῆζον φύλλα 336 μῆκ. 0. 245, πλ. 0. 18. Ἡ γραφή μονόστηλος ἐξ 20 γραμμῶν, τελεσθεῖσα περὶ τὸ τέλος τῆς 12-ης ἢ ἐν τῷ πρώτῳ τετάρτῳ τῆς 13-ης ἑκατοντ. Ὁ κώδιξ ἔχει καὶ εἰκόνας ὀλοσελίδους τῶν εὐαγγελιστῶν, ἀλλὰ σχεδὸν κατὰ πάντα ἐφθαρμένας.

17.

[Εὐγενίου Βουλγάρεως] «Ἀδολεσχία φιλόθεος, ἦτοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἱερᾶς Μωσαϊκῆς βίβλου» κτλ. «Ἀντεγράφη δὲ διὰ χειρὸς ἐμοῦ τλήμωνος Γερβασίου ἱερομονάχου Σουμελιώτου κατὰ τὸ αἰω' μηνὶ Ἰουνίου ιζ'». Κώδιξ χάρτινος (0.235 × 0.165) ἐκ σελίδων 511.

18.

Πατερικόν, ἤτοι συλλογὴ μοναχικῶν παραινέσεων καὶ ἐρωταποκρίσεων. Φύλλα βομβυκίνου χάρτου 118 (0.25 × 0.175), γραφέντα περὶ τὸ τέλος τῆς 14-ης ἑκατοντ. Ὁ κῶδιξ κολοβός καὶ ἀκέφαλος.

19.

Ξενοφῶντος Κύρου παιδεία. Κείμενον καὶ ἐν ταῖς ῥαῖς διάφοροι γραφαὶ ἐξ ἑτέρων κωδίκων καὶ κριτικαὶ τινες διορθώσεις. Ἡ γραφὴ τέλους 17-ης ἑκατοντ. Φύλλα χάρτινα 192 μῆκ. 0.215, πλ. 0.16.

20.

Φύλλα χάρτινα 216, ὦν τὸ μῆκος. 0.233, τὸ δὲ πλάτος 0.175. Ἐν τῷ φ. 216· «Πέρας πεποιθήη, καὶ γραφὴ παρεδόθη, ἡ παροῦσα χρηστοθήεια ἐμοὶ Ἰωαννικίῳ ἱερομονάχῳ Σουμελιώτῃ, ἀψοδῷ (=1774) ἐν τῇ πόλῃ Τραπεζουντίῳ. σχολῇ δὲ Νικοδήμῳ ἱερομο: Περιστεριώτῃ. ἀρχιερατεύοντος τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου κυρίου, κυρίου Δωροθέου».

[Ἄντωνίου Βυζαντίου Σπαντωνῆ] Χρηστοθήεια μετὰ παραφράσεως.— Συμεῶνος τοῦ Μεταφράστου λόγος εἰς τὸν θρῆνον τῆς Θεοτόκου μετὰ παραφράσεως, γραφεὶς ὑπὸ Ἰωαννικίου Σουμελίτου τῇ 15-ῃ Φεβρ. ἔτ. 1773-ου, διδασκομένου ἐν Τραπεζοῦντι παρὰ τῷ Νικοδήμῳ.— Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ λόγος εἰς τοὺς Μακκαβαίους μετὰ παραφράσεως, γραφεὶς τῇ 10-ῃ Φεβρ. ἔτ. 1770-οῦ.— Ξενοφῶντος δημηγορίαι Κύρου.— Συνεσίου λόγος περὶ βασιλείας, καὶ οὗτος μετὰ παραφράσεως, ἔχον εἰς τὸ τέλος τὸ δὲ· «Εἶλθε πέρας ὁ παρῶν παρ' ἐμοὶ Ἰωαννικίῳ τῷ εὐτελεστάτῳ ἐν ἱερομονάχοις Σουμελιώτῃ· ὅπερ μόλις τὸ ἤμισυ ἐδιδάχθη ὑπὸ τοῦ πανοσιολογιωτάτου καὶ Περιστεριώτου Θεοφάνους, τὸ δὲ ἕτερον ἐγεγράφθη ὑπ' ἐμοῦ σὺν σπουδῇ πολλῇ κατὰ τὸ ἀψοῆ' (=1778) Δεκέβ. 8». — Κανόνες ἄσματικοὶ Κοσμᾶ καὶ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ μετὰ παραφράσεως. — Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ λόγοι διάφοροι μετὰ παραφράσεως.

21.

Τετραεσαγγέλιον περγαμηνόν, τῆς 12-ης ἑκατοντ., κολοβόν, ἐκ φύλων 188 μῆκ. 0.22, πλ. 0.16. Τὸ κείμενον μονόστηλον ἐξ 25 γραμμῶν. Τὰ ἀρκτικά κεφαλαῖωδῆ στοιχεῖα διάκοσμα καὶ χρωματιστά. Τῶν εὐαγγελιστῶν αἱ εἰκόνες ὄλως ἐφθαρμένα.

22.

Πέτρου Πελοποννησίου «άνθολογία στιχηραρίου περιέχουσα πάντα τὰ δοξαστικά τοῦ έναυτοῦ». Φύλλα στιλπνοῦ χάρτου 138 μήκ. 0.222, πλ. 0.165. Ἐν τῷ φ. 136. «Ἄντεγράφη διὰ χειρὸς ἐμοῦ Ἀναστασίου Προικοννησίου, ἐκ τοῦ ἰδίου ἰδιοχείρου Πέτρου δομεστίκου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Καλύπτει λίθος τὴν γράψασάν με χεῖρα
ὡς ὀλιγώρως τῆσδ' ἠδυφώνου βίβλου
κύδιστον Πέτρον ποιητὴν, πολλῶν τ' ἄλλων,
ἀλλ' ἐμ' οὐ κρύψει γαίη ἐῆς κόνεσσιν,
πάντων δ' ἀνθρώπων κείσομ' ἐν τοῖς στόμασιν».

23.

Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ λόγοι διάφοροι μετὰ παραφράσεως. Φύλλα χάρτινα 230 (0.215 × 0.16) γραφέντα κατὰ τὰ μέσα τῆς 18-ης ἑκατοντ. Ἔτει 1832-φ ἦν κτῆμα Ἱεροθέου Σινωπέως Σουμελιώτου.

24.

Φύλλα χάρτινα, στιλπνά, 360 μήκ. 0.22, πλ. 0.165. Ἡ γραφή καθαρά καὶ τὴν ὄψιν ὠραία ἐγένετο κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισυ τῆς 17-ης ἑκατοντ.

Θεοφίλου Κορυθαλλέως ὑπομνήματα εἰς τὰ Ἀριστοτέλους φυσικά, ὧν προτέτακται ἡ «εἰς φιλοσοφίαν προδιοίκησις» ἄνωθεν δὲ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης τὸ σημείωμα τοῦτο· «Ἐκ τῶν τοῦ Καλλινίκου ἱερομονάχου τοῦ Φυτιάνου. ὅπερ ἐγράφη διὰ χειρὸς Νικηφόρου μοναχοῦ Βυζαντίου ἐν τῇ σκῆτῃ τῆς Ἁγίας Ἄννης. καὶ ἠγορήσθη ὑπὸ Ἀρσενίου μοναχοῦ τοῦ ἐπιστημονικωτάτου. ἐξ ἐκείνου δὲ ἐδωρήθη ἐμοὶ Καλλινίκῳ».

25.

Φύλλα χάρτινα μήκ. 0.215, πλ. 0.16. Σελίδες 761—210.

Θεοφίλου Κορυθαλλέως ὑπομνήματα εἰς τὰ Ἀριστοτέλους φυσικά, ὡς ἐν τῷ προτέρῳ κώδικι, ἔχοντα μετὰ τὸ πέρασ τοῦς ἐξῆς στίχους·

Ἦδε βίβλος φυσικῶν Ἀριστοτέλους πέρασ ἔσχε
Βουκουρεστίου ἐν σχολῇ ἔξοχα τῇ περιδόξῳ,
ἐκδόσει εὐγενέος Μάρκου Κυπρίοιο σοφῆ γε,
κλεινοῦ ἐφ' ἠγεμόνος Κωνσταντίνου Βασσαράμβα.

26.

Ἄδῆλου κεφάλαια συμβουλευτικά καὶ ἡθικά μοναχοῖς ἀρμόζοντα. Κωδιξ μονόστηλος, ἀκέφαλος, ἐκ μεμβρανίνων φύλλων 174 (0.22 × 0.16), γεγραμμένων τῇ 12-ῇ ἑκατοντ.

27.

Μαλαξοῦ νομοκάνων, οὗ προτέταχται πίναξ τῶν κεφαλαίων εἰς 294 ἀριθμουμένων, γραφεὶς ἔτει 1737-φ· αὐτὸ δὲ τὸ κείμενον ἐγράφη ἔτει 1734-φ, καθὰ τὸ μετὰ τὸ πέρασ αὐτοῦ σημείωμα δηλοῖ, ἔχον ὧδε· «Ἐτους αψλδ^ω ἐτελειώθη ὁ θεῖος καὶ ὁ θεῖος (sic) καὶ ἱερὸς νόμος ἐν μηνὶ Ἰουνίῳ ἰ. διὰ χειρὸς κάμου Γαβριήλ, υἱοῦ τοῦ εὐσεβεστάτου παπαῦ κῦρ Γρηγορίου». Τῇ 18-ῇ ἑκατοντ. ἦν κτῆμα Ἰακώβου ἱερομονάχου Καραφουλόγλου τοῦ Τραπεζουντίου. Φύλλα χάρτινα 159 μῆκ. 0.21, πλ. 0.16.

28.

Ψαλτήριον, Εὐχολόγιον καὶ ἱεραὶ Λειτουργίαι αἱ τρεῖς. Κωδιξ χάρτινος, ἀκέφαλος, τῆς 15—16-ῆς ἑκατοντ., ἐκ φύλλων παχέων καὶ στιλπνῶν 425, ὧν τὸ μῆκ. 0.215, τὸ δὲ πλ. 0.14.

29.

Μαθηματάριον ἔχον διάφορα διδακτικά κείμενα μετὰ νεοελληνικῆς παραφράσεως, ἦται Χρυσολωρᾶ γνώμας μονοστίχους, Φωκυλίδου στίχους νουθετικούς, Ἰλιάδος Α — Ε, θέματα ἀμφοτέρων τῶν εἰδῶν, ἀρχαίου καὶ νέου, παραφράσεις τῶν Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ ἱαμβικῶν κανόνων κτλ. Φύλλα χάρτινα 163 (0.215, πλ. 0.16) γραφέντα καθὰ τὸ πρῶτον τέταρτον τῆς 18-ῆς ἑκατοντ. Ὁ κωδιξ ἔτει 1768-φ ἦν Τέτελα υἱοῦ Γεωργίου. Αἱ τοῦ Χρυσολωρᾶ γνώμαι ἐγράφησαν τῇ 12-ῇ Ἀπριλίου ἔτ. 1713-ου, ἡ δὲ θεματογραφία 1714, καθὰ δηλοῖ τὸ μετὰ τὸ πέρασ τοῦ κειμένου αὐτῆς στιχούργημα·

Ἐτελειώθη τὸ παρὸν χρόνους εἰς τοὺς χιλίους,
εἰς τοὺς τεττάρους καὶ δεκάτους μὲ τοὺς ἐπτακοσίους.
Εἰ μὲν μαθεῖν ἐθέλοις, ὁποῖός ἐστιν οὗτος,
Μαρτίου τελειώθηκεν, τοῦ Θεοῦ εὐδοκοῦντος·
εἰ δὲ καὶ δεῦτερον ποθεῖς νοεῖν ἡμέραν τε καὶ ὦραν,
ἡ ἡμέρα ὑπῆρχεν Παρασκευὴ καὶ ἡ ὦρα ἐσπέρα.
Εἰ δὲ καὶ τρίτον τοῦ μηνός τὸν ἀριθμὸν μαθεῖν θέλεις,

δωδέκατος εὐρίσκεται, ὡς ἡ ὀλίγη μου γνῶσις,
καὶ ἐχαρίσθηκεν ὑπ' ἐμοῦ κυρίῳ Νικολάῳ
τῷ λιάν ἀγαπητῷ τε καὶ γνησίῳ μου φίλῳ.

30.

Νικήτα Σερρῶν σχόλια εἰς λόγους Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ, γρα-
φέντα περὶ τὴν ἀρχὴν τῆς 18-ης ἑκατοντ. Φύλλα χάρτινα 354, ὦν τὸ
μῆκος 0.21, τὸ δὲ πλάτος 0.155.

31.

Παύλου τοῦ Εὐεργετηνοῦ συναγωγὴ τῶν θεοφθόγγων ῥημάτων τῶν
ὀσίων πατέρων ἀκέφαλος, γραφεῖσα κατὰ τὸ πρῶτον ἡμῖσι τῆς 17-ης ἑκα-
τοντ. Φύλλα στιλπνοῦ χάρτου 248 μῆκ. 0.213, πλ. 0.157.

32.

Μηναῖον ἀσματικὸν τοῦ Σεπτεμβρίου, γραφὲν ἐν τῷ πρώτῳ ἡμίσει
τῆς 16-ης ἑκατοντ. Φύλλα χάρτινα 173 μῆκ. 0.218, πλ. 0.15.

33.

Φύλλα χάρτινα 218 (0.21 × 0.16) μετὰ τινος ἀταξίας ἐσταχωμένα,
γραφέντα ἔτει 1727-φ.

«Λόγοι διάφοροι καὶ διδασκαί συντεθέντες παρὰ τοῦ ἐν διδασκαλίαις
ἐλαχίστου Ἐφραίμ ἱερομονάχου τοῦ Δεκάρχου καὶ Κρητός, κήρυκος εὐαγ-
γελικοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. ἀψκζΨ Μαΐου κγ'». Ἐν τῷ φ. 100.
«Ἐγράφη ὑπὸ Χρυσάνθου ἱεροδιακόνου Ῥοδίου ἐν τῷ περιφῆμῳ. . . . 1)
εἰς πολιτείαν λεγομένην. . . ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1727». — Μετὰ τοὺς
Ἐφραίμ λόγους ἐπιστολάριον, ἧτοι διαφόρων ἐπιστολῶν τύποι καὶ παρα-
δείγματα.

34.

Τελετουργικὸς ἐκκλησιαστικὸς κῶδιξ εἰς γλῶσσαν τουρκικὴν διὰ γραμ-
μάτων ἑλληνικῶν, ἐκ φύλλων χαρτίνων 216 (μῆκ. 0.208, πλ. 0.15),
ἔχων εἰς τὸ τέλος τὸδε «διαχειρὸς ἐμοῦ ταπεινοῦ Γερβασίου ἱερομονάχου
Σουμελιώτου, ἐκ χώρας Γήμερας. 1782. Φευρουαρίου ι'».

1) Ταῦτ ἀποξεσθέντα ὑπὸ μοναχοῦ Σουμελίτου, γράψαντος ψευδῶς ἀντ' αὐτῶν τὸ τῆς
μονῆς Σουμελᾶ ὄνομα.

35.

Μανουήλ Μαλαξοῦ νομοκάνων ἐκ κεφαλαίων 355, ἔχων εἰς τὸ τέλος τοῦτο· «+ Ἐγράφη διὰ χειρὸς, ὁ παρῶν θεῖος νόμος, κάμοῦ τοῦ ταπεινοῦ, καὶ ἐν μοναχοῖς ἐλαχίστου Φιλοθέου, Ἰβηρίτου τε, καὶ Χίου, καὶ ἐτελειώθη κατὰ τὸ ραψις' (=1716) ἔτος τὸ σωτήριον. κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον». Κῶδιξ ἐκ χάρτου στυλπνοῦ (μῆκ. 0.198, πλ. 0.16), σελίδας ἔχων ἠριθμημένας 1341. Ἡ γραφὴ ἐπιμελής, ἀραιὰ καὶ τὴν ὄψιν καλή. Τὸ ἀρχικὸν στάχωμα σὺν τῷ χρόνῳ διαφθαρὲν ἀνεκαινίσθη τῇ 11-ῃ Ἰουλίου ἔτ. 1764-ου ὑπὸ τοῦ βιβλιοδέτου Ἱερεμίου ἱερομονάχου Σουμελιώτου, τοῦ ἐκ χώρας Δουβερᾶς.

36.

Χάρτινα φύλλα 220 μῆκ. 0.22, πλ. 0.167. Ἐγράφησαν περὶ τὸ τέλος τῆς 18-ῃς ἑκατοντ.—Μαθηματάριον, ἐν ᾧ οἱ κατὰ Ἰουλιανοῦ μετὰ παραφράσεως λόγοι Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ καὶ ἡ μακρὰ πρὸς Μιχαὴλ ἄρχοντα Βουλγαρίας, μετὰ παραφράσεως ὡσαύτως, ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου ἀγίου Φωτίου. Ἐν τῇ 1-ῃ σελίδι· «Ἐκ τῶν τοῦ Καλλινίκου ἱερομονάχου ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Πάτμου».

37.

Χάρτινα φύλλα 278 (0.215, πλ. 0.16) ἠριθμημένα εἰς σελίδας 556. Ἐγράφησαν «κατ' ἔτος ραψι^ω (=1710) Ἰαννουαρίου ἀ'» ὑπὸ Λαζάρου Ἐλευθερίου Τραπεζουντίου τοῦ Σκριβᾶ.

Θεοφίλου Κορυδαλλέως ὑπομνήματα εἰς τὰ Ἀριστοτέλους φυσικά, προτεταγμένα ἔχοντα τὸ σύνηδες αὐτοῖς «εἰς φιλοσοφίαν προδιοίκησις».

38.

Κῶδιξ τῆς μονῆς Σουμελᾶ ἐπίσημος, ἐκ φύλλων στυλπνοῦ χάρτου 61, μῆκ. 0.21, πλ. 0.155.

«Ἐτους ἀπὸ Χ(ριστοῦ) ραχ^λρα' (=1691). — Κατάστιχων ὑπάρχει τῆς Παναγίας τῆς Σούμελᾶς ἐν ᾧ γράφονται, αἱ προθέσεις καὶ σαραντάρια τῶν εὐλογιμένων Σινωπίτων. ἔτους 1691 ἐν μηνὶ Ἀπριλίῳ 20». Τὸ κατάστιχον τοῦτο διαιρεῖ τὴν πόλιν Σινώπην κατὰ μαχαλάδες, ἧτοι ἐνορίας τὰς ἐξῆς· Ἁγίου Κωνσταντίνου, Παναγίας, Ἰωάννου Θεολόγου, Ἁγίου Νικολάου, Ἰωάννου Προδρόμου. Μετὰ τὰς καταγραφάς· «Κατάστοιχων τῆς Συνώπης: Ἀνεκινήθη καὶ ἐγράφη παρ' ἐμοῦ, Χριστοφόρου υἱοῦ Στε-

φάνου ἐ(κ) κόμης Ζέρας καὶ ἐκ γῶρας Ἀνδρικάντου ὑγουμενεύωντος ὁ πανοσιώτατος καὶ αἰδεσιμώτατος κύρ Εὐδήμιος. ἔτους ,αζϛα' καὶ ,ζρϛδ' ἐν μηνὴ Ἀπριλίῳ 24 ἤγουν κδ. κατάστιχον τοῦ Σινωπίου».

39.

Ψαλτηρίου λείφανον τῆς 16-ης ἑκατοντ., ἀπὸ μδ' μέχρι ρη' ψαλμοῦ. Φύλλα χάρτινα 46 μῆκ. 0.205, πλ. 0.155.

40.

Μηναῖον ἄσματικὸν τοῦ Μαρτίου ἐκ φύλλων στιλπνοῦ χάρτου (0.205 × 0.15), γραφὲν ἔτει 1586-φ, ἔχον δὲ ἐν τέλει χειρὶ τοῦ καλλιγράφου τὸ σημεῖωμα· «Ἐτους ,ζϛδ' μηνὶ Φεβρ. ιβ'».

41.

Φύλλα παχέος χάρτου 173 (μῆκ. 0.202, πλ. 0.135) γραφέντα κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τῆς 14-ης ἑκατονταετηρίδος.

«Διδασκαλῖαι διάφοροι τοῦ ὀσίου Δωροδέου πρὸς τοὺς μαθητάς» εἰς λόγους κα', φύλλ. 1—129. — Φύλλ. 130—173. Ἀποκάλυψις Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ ἀκολουθία ἄσματικὴ εἰς τὴν θείαν μετάληψιν.

Σημειώματά τινα δηλοῦσιν, ὅτι ὁ κῶδιξ οὗτος πρότερον μὲν ἦν Ἰωάννου τινὸς χαρτοφύλακος, οὗ τῆς σφραγίδος (ἔτ. 1616) ὁ τύπος εὐρηται δις ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου, εἶτα δὲ Γερβασίου ἱερομονάχου Σουμελίτου, τοῦ ἐξ Ἰβήρων, ὅστις, ὡς αὐτὸς ὁμολογεῖ, μετένεγκεν ἐκεῖνον ἐκ τῆς πόλεως Ἐρζερούμ· ταῦτα δ' ἔγραψεν ἐν τῷ κώδικι (φύλλ. 129) ὁ Γερβάσιος ἔτει 1752-φ, ἐν αὐτῇ τῇ μονῇ Σουμελαῖ.

42.

Κῶδιξ χάρτινος ἐκ φύλλων 120 (0.208 × 0.15), γραφεὶς ἐν τῷ πρώτῳ τετάρτῳ τῆς 18-ης ἑκατοντ. ὑπὸ Καλλινίκου ἱερομονάχου Σουμελίτου τοῦ Φυτιάνου.

Ἱστορία ψυχοφελῆς ἐκ τῆς ἐνδοτέρας τῶν Αἰθιοπικῶν γῶρας τῶν Ἰνδῶν λεγομένης, μετενεχθεῖσα πρὸς τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ διὰ Ἰωάννου μοναχοῦ μονῆς τοῦ ἁγίου Σάββα.

43.

Ἱσματικὴ ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ, γραφεῖσα χειρὶ Παρθενίου ἀρχιμανδρίτου τῆς Σουμελαῖς ἔτει 1775-φ. Φύλλα στιλπνοῦ χάρτου 26 μῆκ. 0.21, πλ. 0.15.

44.

«Κατάστιχον ὑπάρχ(ε)ι τῆς Παναγίας. Ἐν πρώτοις κάστρου Τραπεζοῦντος», διηρημένης ἐν τῷ καταστίχῳ τούτῳ εἰς ἐνορίας καὶ συνοικίας, ὧν οἱ κάτοικοι, οἱ προνεγκόντες ἐλέη τῇ μονῇ Σουμελᾶ, ἀναγράφονται ὀνομαστί· εἶτα καὶ καταγραφαὶ ἐλεῶν ἐκ τῶν περὶ τὴν Τραπεζοῦντα καὶ πέραν τῶν ὁρίων τῆς ἐπαρχίας αὐτῆς χριστιανικῶν κωμῶν καὶ πολιχνίων. Φύλλα χάρτινα 126 (0.203 × 0.15), γραφέντα ὑπὸ Σουμελιτῶν περιοδευτῶν ἐν τῷ δευτέρῳ ἡμίσει τῆς 17-της ἑκατονταετηρίδος.

45.

Χάρτινα φύλλα 86 μῆκ. 0.21, πλ. 0.145. Ἔτους 1524—25-ου.

«Ἐκλογαὶ ἀπὸ διαφόρων βιβλίων Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου». Ἐν τῷ φ. 62^α. «— Πάντων τῶν καλῶν ὁ Χ(ριστὸς) ἀρχὴ καὶ τέλος. ὁ ἐν μοναχοῖς ἐλάχιστος Σισίνιος Χ(ριστῶ) σωθεῖη. ἐν τῇ δίκῃ χάρισαι τὴν σ(ωτη)ρίαν. ἔτους ζ(λγ') ἐν(δικτιῶν)ος ἰγ'».

46.

Χάρτινα φύλλα 61 μῆκ. 0.202, πλ. 0.15. Ἐγράφησαν τῇ 15-ῃ Ἰουνίου ἔτ. 1767-ου ἐν Βουκουρεστίῳ ὑπὸ Παρθενίου Μεταξοπούλου Τραπεζοῦντιοῦ, ἱερομονάχου Σουμελιώτου.

«Συναγωγὴ καὶ ἐξήγησις ὧν ἐμνήσθη ἱστοριῶν ὁ ἐν ἀγίοις πατὴρ ἡμῶν Γρηγόριος ὁ Θεολόγος τῶν ἐν τῷ πρώτῳ στηλιτευτικῶν».

47.

Κῶδιξ σύμμικτος, ἀκέφαλος, τῆς 16-της ἑκατοντ., ἐκ χαρτίνων φύλλων 252, μῆκ. 0.215, πλ. 0.155.

Σύμμικτα: α') Φύλλ. 11^b «Ἀποκάλυψις Ἰωάννου Θεολόγου». — β') Φύλλ. 28. Ἰωάννου Χρυσοστόμου «λόγος περὶ ἐξόδου ψυχῆς καὶ περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως». Ἀρχ. «Ὅσοι τὰ τοῦ βίου μάταια» κτλ. — γ') Φύλλ. 34^b. «Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ νηστείας». Ἀρχ. «Πόδησον τὴν καλὴν νηστείαν» κτλ. — δ') Φύλλ. 47^b. Τοῦ αὐτοῦ «ὁμιλία εἰς τὸν ληστήν». Ἀρχ. «Δεῦτε πάντες» κτλ. — ε') Φύλλ. 53^b. «Λόγος Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου καὶ ἀρχιεπισκόπου Ἱερουσολύμων εἰς τὴν γέννησιν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου». Ἀρχ. «Ἐν ταῖς ἱστορίαις» κτλ. — ς') Φ. 69^b. Γερμανοῦ Κ/πόλεως «ἐγκώμιον εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ὅτε ἀπεδόθη ἐν τῷ ναῶ τριετίζουσα ὑπὸ τῶν γονέων». Ἀρχ. «Ἴδου καὶ ἄλλιν ἑτέρα» κτλ. — ζ') Φύλλ. 76^b. Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ «λόγος εἰς τὸ γενέθλιον τοῦ Κυρίου». Ἀρχ. «Χρι-

στός γεννᾶται» κτλ. — η') Φύλλ. 82^a. Ἰωάννου Χρυσοστόμου «λόγος εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνια». Ἄρχ. «Ἡ πηγὴ τῶν εὐαγγελικῶν» κτλ. — θ') Φύλλ. 99. Ἐφραίμ Σύρου «Περὶ κρίσεως καὶ κατανύξεως». Ἄρχ. «Δεῦτε πάντες» κτλ. — ι') Φύλλ. 109^a. Ἰωάννου Χρυσοστόμου «περὶ μετανοίας καὶ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης». Ἄρχ. «Καλὴ ἡ νηστεία» κτλ. — ια') Φύλλ. 115^a. Ἐφραίμ Σύρου «λόγος εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν». Ἄρχ. «Ἀγαπητοί, μὴδὲν προτιμησώμεθα» κτλ. — ιβ') Φύλλ. 124^b. Ἰωάννου Χρυσοστόμου «λόγος εἰς τὸν τετραήμερον Λάζαρον». Ἄρχ. «Ὡσπερ μήτηρ» κτλ. — ιγ') Φύλλ. 128^b. Τοῦ αὐτοῦ «λόγος εἰς τὸ πάθος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὸ: Ὅποτεν ἐξεβλήθη ὁ Ἀδάμ ἐκ τοῦ παραδείσου, ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰσῆλθεν ὁ ληστής εἰς τὸν παράδειτον». Ἄρχ. «Τῆς χθὲς ὑποσχέσεως». — ιδ') Φύλλ. 134^a. «Ἴππολύτου πάπα Ῥώμης λόγος παραβολικὸς εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν ταύτην τοῦ ἀνθρώπου, καὶ περὶ ὄψεως». Ἄρχ. «Δεῖ πάντα χριστιανὸν» κτλ. — ιε') Φύλλ. 138^b. Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας Ταΐσιας (κῶδ. παΐσιας) τῆς ἀπὸ ἐταιρίδων. Ἄρχ. «Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, βούλομαι διηγῆσασθαι» κτλ. — ις') Φύλλ. 142^b. «Λόγος περὶ μοναχοῦ εἰς τὸν θεὸν προσδραμών». Ἄρχ. «Ἦν τις ἀνὴρ φιλόχριστος» κτλ. — ιζ') Φύλλ. 150^a. Βίος τοῦ ὁσίου Ἀλεξίου. Ἄρχ. «Ἐγένετό τις ἀνὴρ εὐσεβῆς» κτλ. Εἶτα περικοπαὶ εὐαγγελίων καὶ λόγος ἀνόνημος εἰς τὴν τεσσαρακοστήν.

48.

Κῶδιξ λόγων ἐκκλησιαστικῶν Μαξίμου τοῦ Πελοποννησίου, γραφεὶς ἔτει 1655-6-φ (= ζροδ') ὑπὸ τινος Κωνσταντίνου, τελευτώσης δὲ τῆς 17-ης ἑκατοντ. κτῆμα ἦν Παντελῆ ἱερέως τοῦ ἐκ κόμης Ἀμπρηγκάντων. Φύλλα στυλποῦ χάρτου 440, ὦν τὸ μῆκος 0. 20, τὸ δὲ πλ. 0. 14.

49.

Νομοκάνων εἰς γλῶσσαν δημῶδη ἐκ 286 κεφαλαίων, ὅστις ἔτει 1765-φ ἦτο κτῆμα Παρθενίου Μεταξοπούλου. Ἐγράφη περὶ τὸ τέλος τῆς 17-ης ἑκατοντ. Χάρτινα φύλλα 222 μῆκ. 0. 195, πλ. 0. 145.

50.

Νομοκάνων εἰς γλῶσσαν δημῶδη ἐκ 262 κεφαλαίων, ὅστις τελευτᾷ οὕτως: «Ἐτεληῶσα αὐτῇ ἡ βύβλος τῷ θεῶν καὶ ἱερῶν νόμιμον εἰς τας, χιιδ'. ἐν μῆνι Ιουλλίου ι'. ὑπο χεῖρως Δημητρίου ἀμαρτολοῦ. — Δημήτριος τάχα καὶ ἱερέως». Εἶτα πίνακες πασχαλίων. Χάρτινα φύλλα 178 μῆκ. 0. 20, πλ. 0. 14.

51.

Τετραευαγγέλιον μεμβράνινον τῆς 12-ης ἑκατοντ., ἀκέφαλον καὶ ἑλλιπές, ἔχον δὲ καὶ σπαράγματα διαφόρων φύλλων μαχαίριω τε καὶ ψαλίδι βαναύσως ἀποκεκομμένων. Τὸ κείμενον μονόστηλον ἐξ 25 γραμμῶν. Φύλλα 194 μήκ. 0. 21, πλ. 0. 16.

52.

Τετραευαγγέλιον μεμβράνινον τῆς 13-ης ἑκατοντ., τὸ κείμενον ἔχον μονόστηλον ἐξ 26 γραμμῶν, κεκοσμημένον δὲ καὶ ταῖς εἰκόσι τῶν τεσσαρῶν εὐαγγελιστῶν, ὧν ὁμῶς αἱ τρεῖς ἀτελεῖς, ἀπλῶς δ' ἐν σχεδιογραφίᾳ. Φύλλα 213 μήκ. 0. 196, πλ. 0. 145.

53.

Μανουὴλ Μαλαζοῦ νομοκάνων ἐκ κεφαλαίων 272, γραφεὶς περὶ τὸ τέλος τῆς 17-ης ἑκατοντ. Φύλλα στιλπνοῦ χάρτου 311 μήκ. 0. 197, πλ. 0. 145.

54.

Κῶδιξ ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ἐκ φύλλων στιλπνοῦ χάρτου 174 μήκ. 0. 195, πλ. 0. 13.

1. Φύλλ. 1—77. «Ἀναστασιματάριον σύντομον κατὰ τὸ ὕφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, συντεθὲν (κῶδ. συντεθείς) παρὰ τοῦ λαμπαδαρίου Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου».

2. Φύλλ. 78—174. «Εἰρμολόγιον συντεθὲν κατὰ τὸ ὕφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας παρὰ τοῦ μακαρίτου Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου».

55.

Χάρτινα φύλλα 172 (0. 19 × 0. 145) γραφέντα περὶ τὸ τέλος τῆς 17-ης ἑκατοντ. Κείμενα διδασκτικὰ μετὰ παραφράσεως: α') Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ κανόνες ἱαμβικοί, β') Βασιλείου Καισαρείας ὁμιλία ὅτι οὐκ ἔστι τῶν κακῶν αἴτιος ὁ θεός, γ') Θεοδώρου Προδρόμου «τετράστιχα ἱαμβεῖα καὶ ἡρῶα εἰς τὰ κεφαλαιωδῶς ῥηθέντα ἐν τῇ παλαιᾷ πάσῃ Γραφῇ».

56.

Κῶδιξ βομβυκίνου χάρτου περιέχων τὰς πράξεις καὶ ἐπιστολάς τῶν ἀποστόλων, ἀκέφαλος, γραφεὶς τῇ 14-ῃ ἑκατοντ. καὶ φύλλ' ἀριθμῶν 117 μήκ. 0. 21, πλ. 0. 135.

57.

Χάρτινος σύμμικτος κωδῆξ γραφεὶς περὶ τὸ τέλος τῆς 17-ης ἑκατοντ., ἀριθμῶν φύλλα 167, ὦν τὸ μῆκος 0. 197, τὸ δὲ πλ. 0. 145, κεκοσμημένος δὲ χαριέσιν ἐρυθροῖς ἀρκτικοῖς κεφαλαίοις γράμμασιν ἀνθρωπομόρφους, ζωομόρφους, ἀνθομόρφους καὶ ποικίλοις ἄλλοις σχήμασι περιεκοσμημένοις· ἐν δὲ μέγιστον Τ ἐπὶ τοῦ κάτω αὐτοῦ σκέλους φέρει εἰλητόν μετὰ τῆς ἐξῆς ἐπιγραφῆς τοῦ τὰ οὕτω τεχνικῶς ἔξοχα γράψαντος κεφαλαιώδη γράμματα:

ΧΕΙΡΙΕΡΩΙ
 ⲄⲬΚΡΙΤ
 ΟΣⲬΠΩ
 ⲪⲐΝϚΕ
 ΛⲔⲌⲌⲔⲌ
 ⲠⲔⲔⲒ

«Χεὶρ Ἱερεμίου τοῦ Κριτὸς καὶ πρωτοσυγγέλου Ἀλεξανδρείας».

Ἐν τῷ κώδικι περιέχονται ταῦτα· α') «Ἐκθεσις κεφαλαίων παραινετικῶν σχεδιασθεῖσα παρὰ Ἀγαπητοῦ διακόνου» κτλ., φ. 1—9. — β') Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ «ἔκθεσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως». Ἀρχ. «Θεὸν οὐδεὶς ἐώρακε» κτλ., φ. 10—34. — γ') «Μιχαὴλ συγκέλλου λίβελλος περὶ τῆς ὀρθοδόξου καὶ ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως», φ. 34β. — Ἐἶτα λόγοι ἀνώνυμοι μοναχικῆς ὕλης καὶ ἀποσπάσματα Γρηγορίου Νύσσης, Θεοδωρήτου Κύρρου, Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, Διονυσίου Ἀλεξανδρείας, Ἰουστίνου, Ἀναστασίου Σιναΐτου, Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας, Μιχαὴλ Γλυκᾶ καὶ ἀββᾶ Ζωσιμᾶ. Ἐν δὲ τῷ φ. 150 κεῖται «Θεωρία ὠφελιμωτάτη περὶ τοῦ γινώσκειν ἑαυτὸν παρὰ Μανουήλου τοῦ Μωσχίτου», τοῦ Κρητὸς· τοῦτο δὲ τὸ κείμενον καὶ τύποις ἀνέκδοτον καὶ ἄγνωστόν μοι ὄλως ἐξ ἄλλων πηγῶν.

58.

Φύλλα στυλπνοῦ χάρτου 166 (0. 186, πλ. 0. 142), γραφέντα ἔτει 1675. Ὁ κωδῆξ ἔπει 1755-φ ἐγένετο κτῆμα τῆς μονῆς Σουμελᾶ ἐξ ἀφιερῶσεως. Ἡ ἐπιγραφή αὐτοῦ ἀνορθόγραφος οὕσα ἔχει οὕτω διορθουμένη:

«Τὸ παρὸν βιβλίον ἐσύνθεσεν εἰς ἑλληνικὴν γλῶσσαν ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς ἡμῶν κύριος Ἰωάννης ὁ Καντακουζηνός, ὁποῦ ὕστερον ὠνομάσθηκεν διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος Ἰωάσαφ μοναχός, εἰς τοὺς πατῆς ἀπὸ τὴν ἑνσαρκον οἰκονομίαν τοῦ Χριστοῦ, μεταφρασθεὶς εἰς κοινὴν γλῶτ-

ταν ὑπὸ Μελετίου Συρίγου, ἀγλ^ο (=1635) δε(κε)μβρίου α' εἰς Μολδοβλαχίαν (ἐπὶ) κυρίου Ἰωάννου Βασιλείου βοεβόνδα». Μετὰ τὸ πέρασ τοῦ κειμένου πίνακες πασχαλίων, ὧν πρῶτον τὸ τοῦ 1675-ου ἔτους.

59.

Λειτουργίαι Χρυσοστόμου, Βασιλείου καὶ προηγιασμένων. Κῶδιξ μεμβράνινος ἐκ φύλλων 51 (0. 186, 0. 13), γραφεὶς περὶ τὴν ἀρχὴν τῆς 14-ης ἑκατοντ.

60.

Πανηγυρικὸν ἐκ φύλλων παχυτάτου χάρτου 205 (0. 20 × 0. 135), γραφὲν ἐν μονοστήλῳ περὶ τὴν ἀρχὴν τῆς 14-ης ἑκατοντ. καὶ περιέχον τὰ ἐπόμενα κείμενα. — α') Φύλλ. 16. Πρόκλου Κωνσταντινουπόλεως «λόγος εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν». Ἄρχ. «Δεῦτε, φιλέορτοι, τήμερον» κτλ. — β') Φύλλ. 19. Ἰω. Χρυσοστόμου «λόγος περὶ ψυχῆς ὠφέλειαν». Ἄρχ. «Μηδὲν τολμησώμεθα» κτλ. — γ') Φύλλ. 24. Ἐφραίμ Σύρου «λόγος. . . κατανουκτικὸς καὶ περὶ ψυχῆς ὠφέλειαν». Ἄρχ. «Δεῦτε ἀγαπητοὶ δεῦτε» κτλ. — δ') Φύλλ. 35. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Ἄρχ. «Σήμερον τοῦ σωτῆρος» κτλ. — ε') Φύλλ. 48. «Θαῦμα γενόμενον τοῦ ἁγίου. . . Θεοδώρου». Ἄρχ. «Ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου» κτλ. — ς') Φύλλ. 72^b. Ἰω. Χρυσοστόμου «λόγος εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου». — ζ') Φύλλ. 77^b. Τοῦ αὐτοῦ «λόγος εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνια». — η') Φύλλ. 81. Τοῦ αὐτοῦ «εἰς τὴν τριήμερον ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου». — θ') Φύλλ. 83. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου «λόγος εἰς τὸ ἅγιον πάσχα καὶ εἰς τὴν βραδύτητα». — ι') Φύλλ. 85. Τοῦ αὐτοῦ «λόγος εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου». — ια') Φύλλ. 94^b. Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας «λόγος εἰς τὴν Ὑπαπαντήν». Ἄρχ. «Χαῖρε σφόδρα θύγατερ» κτλ. — ιβ') Φύλλ. 100. Μαρτύριον τῆς ἁγίας Βαρβάρας. Ἄρχ. «Κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς» κτλ. — ιγ') Φύλλ. 104^b. Ἰω. Χρυσοστόμου «λόγος εἰς τὸν τετραήμερον Λάζαρον». Ἄρχ. «Σήμερον ἐγειρόμενος» κτλ. — ιδ') Φύλλ. 113. Βίος τοῦ ὁσίου Συμεῶν τοῦ Στυλίου. Ἄρχ. «Μυστήριον ξένον» κτλ. — ιε') Φύλλ. 114. Ἰω. Χρυσοστόμου «λόγος κατανουκτικὸς περὶ ψυχῆς ὠφέλειαν». Ἄρχ. «Σήμερον, ἀγαπητοῖς τὸν ἰατρὸν προσκυνήσωμεν» κτλ. — ις') Φύλλ. 117^b. «Θαῦμα γενόμενον τοῦ ἁγίου. . . Γεωργίου, τὸ πῶς εἶδεν ὁ ἐνδοξὸς Γεώργιος τὸν θεὸν φανερωῶς». Ἄρχ. «Ἄρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς» κτλ. — ιζ') Φύλλ. 121^b. Μαρτύριον τῆς ἁγίας Μαρίνης. Ἄρχ. «Γῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου» κτλ. — ιη') Φύλλ. 133^b. Γρηγορίου Νεοκαισαρείας «ἐγκώμιον εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν». — ιθ') Φύλλ. 138^b. Ἰω. Χρυσοστόμου «λόγος εἰς τὸν

χαιρετισμόν». — κ') Φύλλ. 145. «Θεοδότου ἐλαχίστου μοναχοῦ λόγος εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν». Ἀρχ. «Ὁταν ἡ χειμέριος» κτλ. — κα') Φύλλ. 152. Ἐπιφανίου Κύπρου «εἰς τὴν θεόσωμον ταφήν τοῦ Κυρίου». — κβ') Φύλλ. 168. Μαρτύριον τῆς ἁγίας Κυριακῆς. Ἀρχ. «Οὐδὲν τοῦ κατὰ θεόν» κτλ. — κγ') Φύλλ. 181^b. Βίος τοῦ ὁσίου Παφνουτίου καὶ τῆς θυγατρὸς Εὐφροσύνης. Ἀρχ. «Ἐγένετο ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ» κτλ. — κδ') Φύλλ. 191. «Διήγησις τοῦ ἀββᾶ Ἡσαίου». — κε') Φύλλ. 195. Μαρτύριον τῆς ὁσίας Ἀναστασίας τῆς Ῥωμαίας. Ἀρχ. «Κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους» κτλ. — κς') Φύλλ. 202^b. Βίος τοῦ ἁγίου Βασιλείου τοῦ Μεγάλου. Ἀρχ. «Ἀρχὴ τῶν χαρίτων» κτλ. Κείμενον κολοβόν.

61.

Τετραευαγγέλιον μεμβράνινον τῆς 11-ης ἑκατοντ. μετὰ τῶν ὑποθέσεων, τοῦ εὐρητηρίου τῶν λειτουργικῶν περικοπῶν καὶ τῶν Εὐσεβίου κανόνων. Φύλλα 324 μῆκ. 0. 18, πλ. 0. 145.

62.

Κῶδιξ ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, κολοβός, οὗ ἡ γραφὴ ὁμοία τῇ τοῦ 54-ου κώδικος. Φύλλα στιλπνοῦ χάρτου 193, ὧν τὸ μῆκος 0. 19, τὸ δὲ πλ. 0. 125.

Ἀνθολογία συντεθεῖσα παρὰ διαφόρων ποιητῶν», οἷον Πέτρου Πελοποννησίου, Ἰακώβου πρωτοψάλτου καὶ Πέτρου Μπερεκέτη.

63.

Νομοκάνων ἔτους 1311-ου ἐκ φύλλων στιλπνοῦ καὶ παχέος χάρτου 240 μῆκ. 0. 16, πλ. 0. 11. Μετὰ τὸ πέρασ τοῦ κειμένου διὰ γραμμάτων ἐρυθρῶν. «+ Ἐτελειώθη ἡ παρούσα καὶ ψυχοφελ(ης) βίβλ(ος) αὕτη μὴνὶ Δεκεμβρίῳ β' ἐν(δικτιῶν)ος ἔτους — ςωκ' ἐξ ἐπιτροπ(ῆς) καὶ μοχθοῦ τοῦ πανοσι(ω)τ(ά)τ(ου) κ(α)θ(η)γουμέν(ου) τῆς εὐαγοῦς μονῆς τῆς ὑπεραγίας Θε(οτό)κου τῆς Σουμμελητήσης Λέ(ο)ντ(ος) ἱερω(μον)άχ(ου) δια χειρ(ς) Γερμανοῦ ἱερω(μον)άχ(ου) καὶ ἁμαρτωλ(οῦ) καὶ οἱ ἐντυγχάνοντες <εὐχ>εσθε αὐτοῦς διὰ τὸν κ(ύριο)ν καὶ κ(ύριος) <χα>ρίση τὰ ἐπιλήματα ἡμῶν+».

64.

Ψαλτήριον τῆς 14-ης ἑκατοντ. ἐκ φύλλων χαρτίνων 115 (0. 17 × 0. 12), ὧν τινὰ ἐγράφησαν τῇ 16-ῃ ἑκατ. πρὸς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντος κειμένου.

65.

Κώδιξ ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ἔτ. 1813-ου. Φύλλα στυλπνά χάρτινα 610, ὦν τὸ μῆκος 0. 165, τὸ δὲ πλ. 0. 11.

«Κύρ Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη ἐξήγησις κύρ Πέτρου λαμπαδαρίου Πελοποννησίου . . ., μεταγραφὲν δὲ ἐκ τοῦ προτοτύπου ἐν τῇ κατὰ Καισαρίᾳ μονῇ τοῦ τιμίου Προδρόμου Θεοφίλου μοναχοῦ ἐν ἔτη σωτηρίῳ. ,αιωγ' κατὰ μῆνα, Μαΐου αῆ». Ἐν τούτῳ περιέχονται καὶ συνθέσεις τοῦ διδασκάλου μουσικῆς Γεωργίου Κρητός, Γρηγορίου «νῦν λαμπαδαρίου», Ἀποστόλου Κανσταχίου, Ἰακώβου πρωτοψάλτου καὶ Δανιὴλ πρωτοψάλτου.

66.

Κώδιξ ἐκ χάρτου παχέος τῆς 14-ης ἑκατοντ., ἀκέφαλος, ἐλλειπῆς ἐν πολλοῖς καὶ πολλαχῶς βεβλαμμένος, γραφεὶς κατὰ τὸν αὐτοῦ πασχάλιον πίνακα ἔτει 1325-26. Φύλλα 105 μῆκ. 0. 165, πλ. 11. Τῶν πλειόνων ἐν αὐτῷ περιεχομένων κειμένων ἀκεφάλων ὄντων καὶ οὕτω ἀπροσδιορίστων, μνημονεύονται ὡδε τὰ ἐξῆς μόνα. — α') Φύλλ. 34. Ἰω. Χρυσοστόμου «λόγος περὶ τῆς τῶν παρόντων ματαιότητος καὶ περὶ ἐξόδου ψυχῆς». Ἀρχ. «Ἀγαπητοί, ὅσοι τὰ τοῦ βίου μάταια» κτλ. — β') Φ. 43. Ἐφραίμ Σύρου «περὶ τῶν λεγόντων μὴ εἶναι ἀνάστασιν νεκρῶν, οἳτινες ἐστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ γέγοναν ὅμοιοι ἐθνικῶν». Ἀρχ. «Μὴ ἀγνοῆτε ἀδελφοί μου» κτλ. — γ') Φύλλ. 74. Ἰω. Χρυσοστόμου «λόγος περὶ νηστείας». Ἀρχ. «Σήμερον ἀγαπητοί» κτλ. — δ') Φύλλ. 79. Ἀναστασίου Συναίτου «ὀμιλία ῥηθεῖσα εἰς τὸν ἕκτον ψαλμόν». Ἀρχ. «Πρέπουσα ἀρχὴ» κτλ. — ε') Φύλλ. 104^b. Πασχάλιος πίναξ ἀπὸ ,ζωλδ' μέχρι ,ζωμδ' ἔτους.

67.

Κώδιξ ἐκκλησ. μουσικῆς ἀκέφαλος καὶ ἐλλειπῆς, γραφεὶς τῇ 17-ῃ ἑκατοντ. Φύλλα στυλπνοῦ χάρτου 180, ὦν τὸ μῆκος 0. 15, τὸ δὲ πλ. 0, 105.

68.

Πατερικὸν ἀκέφαλον ἔτ. 1573-ου, ἐκ φύλλων χάρτου στυλπνοῦ 212, ὦν τὸ μῆκος 0. 157, τὸ δὲ πλ. 0. 10. — α') Φύλλ. 18^b. Ἰω. Χρυσοστόμου «λόγος περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως». Ἀρχ. «Τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου φανέντος» κτλ. — β') Φύλλ. 23. Ἐφραίμ Σύρου «λόγος περὶ ἀγάπης καὶ περὶ μετανοίας καὶ τῆς μελλούσης κρίσεως». Ἀρχ. «Μηδὲν προτιμησόμεθα» κτλ. — δ') Φύλλ. 48. Ἰω. Χρυσοστόμου «περὶ παλαιᾶς Διαθήκης καὶ ἰστο-

ρίας περι τοῦ δικαίου πατριάρχου Ἀβραάμ». Ἄρχ. «Ἐζήσεν Ἀβραάμ τὸ μέτρον» κτλ. — δ') Φύλλ. 77. «Πασχάλιον σὺν θεῷ ἀρχόμενον ἀπὸ Χριστοῦ ἔτει ,αρογ'. ζπα', ἰνδικτιῶνος α', ἡλίου κύκλου κε', σελήνης κύκλου ιδ', θεμελίον σελήνης κς'». — ε') Φύλλ. 101. Γρηγορίου Νεοκαισαρείας διήγησις. Ἄρχ. «Ἐγένετο ἐν Νεοκαισαρείᾳ δαιμόνων κατοικητήριον» κτλ. — ς') Φύλλ. 110. Ἀποσπάσματα περὶ νηστείας ἐξ ἀποστολικῶν διατάξεων, κανόνων Πέτρου Ἀλεξανδρείας, Ἐπιφανίου Κύπρου, Βασιλείου Καισαρείας, Νικολάου πατριάρχου καὶ λοιπῶν ἐκ τοῦ νομοκανόνου. — ζ') Φύλλ. 140. «Τοῦ ἁγίου Σοφιανοῦ φιλοσόφου καὶ ῥητόρου ὁμιλία περὶ ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως». Ἄρχ. «Εἰ μετρεῖται σπιθαμῆ» κτλ. — η') Φύλλ. 146^b. Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ «ἀλφάβητος παραινετικός πρὸς φιλόπονον παιδίον, εἰς ἕκαστος στίχος τέλειον ἔχοντα σκοπὸν καὶ ἀποσφῶζων τῶν φυλασσόνων». Ἄρχ. «Ἄνω πτέρωσον» κτλ. — θ') Φύλλ. 178. Θαύματα τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Ἄρχ. «Εἰς τὸν τόπον τῆς Συρίας» κτλ. — ι') Φύλλ. 197. Μακρὸν ἔμμετρον κείμενον, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἐξαγόρευσις, ἰλέωσις πταισμάτων Ἀλεξίου μάκαρος, τρισαριστέως» κτλ.

69.

Νομοκάνων χάρτινος ἐκ φύλλων 194 (0. 148 × 0. 105), ἔχων ἐν τέλει τὸ σημεῖωμα τοῦτο «† Ἐτελειώθη σὺν θεῷ μηνί Ἰουλλίῳ λα^η. ,αρχηζ' διὰ χειρὸς εὐτελοῦς τῶν ἱερομονάχων Ἀρσενίου».

70.

Φύλλα στιλπνοῦ χάρτου 166 (0. 15 × 0. 10), γραφέντα τῇ 17-ῃ ἑκατοντ. Σημειωτέα: — α') Φύλλ. 1. Διήγησις περὶ τοῦ μελωδοῦ Ἰωάννου Κουκουζέλη. Ἄρχ. «Δεῦτε πάντες οἱ λαοί» κτλ. — Εἶτα παραινέσεις πρὸς ἀρχαρίους μοναχοὺς καὶ ἄλλα τινά. — β') Φύλλ. 108. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου Ξενοφῶντος τοῦ συγκλητικοῦ. Ἄρχ. «Διηγῆσατό τις ἅγιος γέρων» κτλ. — γ') Φύλλ. 130. «Διήγησις εἰς τὸν θρῆνον τοῦ προφήτου Ἰερεμίου περὶ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ εἰς τὴν ἀνάλωσιν ταύτης, καὶ περὶ ἐκστάσεως Ἀβιμέλεχ». Ἄρχ. «Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις» κτλ. — δ') Φύλλ. 142^b. Διήγησις περὶ τῶν ἑπτὰ παιδῶν τῶν ἐν Ἐφέσῳ. Ἄρχ. «Οὗτοι οἱ ἅγιοι ὑπῆρχον» κτλ. — ε') Φύλλ. 149. «Ῥδάριον τοῦ βασιλέως κυροῦ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ κατανουκτικὸν κατὰ ἀλφάβητον» κτλ. Ἄρχ. Ἔρα τίς γῆθεν ἀείρας» κτλ. — ς') Φύλλ. 152. Στίχοι θρηνητικοὶ τῷ Μεγάλῳ Σαββάτῳ. Ἄρχ. «Δεῦτε βροτοὶ θεάσασθε τὸν πάντων βασίλεα» κτλ.

71.

Εὐχολόγιον μικρὸν ἀκέφαλον τῆς ις' ἑκατοντ., ἐκ φύλλων χαρτίνων 189 μήκ. 0. 14, πλ. 0. 105.

72.

Εὐχολόγιον φιλοκάλως γραφέν ἔτει 1613—1614-φ, ἀριθμοῦν φύλλα χαρτίνα 228 (0. 141 × 0. 105), ἐν δὲ τῷ φύλλῳ 130^b ἔχον τοῦτο· «Ἐγράφη τὸ παρὸν βιβλίον, ἐπὶ ἔτους ζρκβω, ἰνδικτ. ιβ^{ης}, ὑπὸ χειρὸς Γρηγορίου μοναχοῦ καὶ ἀμαρτωλοῦ τῶν πάντων». Ἐτει 1759-φ κτῆμα ἦν Εὐγενίου Σουμελιώτου.

73.

Ψαλτήριον τῆς 16-ης ἑκατοντ. ἐκ φύλλων στιλπνοῦ καὶ παχέος χάρτου 168, ὦν τὸ μῆκος 0. 145, τὸ δὲ πλ. 0. 105.

74.

Τετραευαγγέλιον μεμβράνινον, λεπτόγραφον, τῆς 11-ης ἑκατοντ., ἐκ φύλλων 266 (0. 138 × 0. 102), ὦν τὰ ἔσχατα 44 ἐκ χάρτου βομβυκίνου καὶ γραφῆς τῆς 13-ης ἑκατοντ.

75.

Παπαδική, ἣς προτέτακται ἡ συνήθης περὶ τῶν σηματοδρόμων διδακτικὴ πραγματεία. Φύλλα στιλπνοῦ χάρτου 398 (0.14 × 0.10) γραφέντα τῇ 17-ῃ ἑκατοντ. Ἐν τῷ φ. 311 οἱ ἐξῆς στίχοι, ὦν τὰ γραφικὰ σφάλματα παραλείπω:

Εἴληφε τέρμα βίβλος ἡ θεοῦ λόγων
ἐκ χειρὸς κάμοῦ τοῦ τάλανος Δαμιανοῦ·
σύ δέ, παντάναξ ὁ /// αὐχὴν καὶ στύλος,
συναύλισόν με ἐν τῇ τῶν ζώντων χώρα,
ὅπως ἀγαλλόμενος διηνεκῶς τε
σὸν κράτος ὑμνῶ μετὰ τῶν ἀγίων.

Ἐτεροι στίχοι.

Αὕτη ἡ βίβλος εἴληφε τὸ τέλος ἀπὸ μένα
Δαμιανόν τὸν μουσικόν Παρασκευῆ ἡμέρα.
Ἄσοι λοιπὸν τὴν ψάλλετε κι ὅσοι τὴν μελετᾶτε,
Παρακαλῶ σας, ἀδελφοί, τὴν μου ἀμνημονῆτε.

76.

Συλλογή ἀκέφαλος καὶ κολοβή κανόνων παρακλητικῶν ἁσματικῶν καὶ διαφορῶν εὐχῶν γραφεῖσα ἐν τῷ πρώτῳ ἡμίσει τῆς 15-ης ἑκατοντ. Φύλλα χάρτου στυλπνοῦ καὶ παχέος 339 μῆχ. 0.124, πλ. 0.098. Ἡ γραφή λεπτοτάτη, χαρίεσσα καὶ τὴν ὄψιν ὠραία, αἱ δὲ ᾠαὶ εὐρεῖται.

77.

Κῶδιξ ἐκκλησ. μουσικῆς τῆς 17-ης ἑκατ., ἐκ φύλλων χάρτου στυλπνοῦ 249, ὧν τὸ μῆκος 0. 15, τὸ δὲ πλ. 0. 105. Τῆ 18-ῃ ἑκατοντ. ἦν κτῆμα Θεοχάρογλη ἐκ Δηβεραῶς.

78.

Λεξικόν ἀκέφαλον καὶ κολοβόν τῆς 14-ης ἑκατοντ., ἄνευ παραπομπῶν εἰς συγγραφεῖς παλαιούς ἢ νεωτέρους, ἐκ φύλλων χαρτίνων 144, ὧν τὸ μῆκος 0.213, τὸ δὲ πλ. 0.145. Ἴδου μέρος ἀπὸ τοῦ φύλλ. 5. «Ἀγκυλοτόξους, ἐπικαμπῆ τόξα ἔχοντας. — Ἀγκωνίσκοι, σκευὴ τιμωρητικά. — Ἀγροικος, ὁ ἀμαθῆς· ἄγροικος καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ αὐλιζόμενος. — Ἀγλαότιμος, ὁ λαμπρὸς τετιμημένος. — Ἀγχιμαχηταί, συστάδην μαχόμενοι. — Ἀρχίστροφος, ὁ εὐπερίστροφος. — Ἀγνηωρίδης, αὐθάδης. — Ἀγαστόρων τῶν ὁμογάστρων» κτλ. Τέλος· «Παίει, τύπτει».

79.

Αἱ λειτουργίαι Χρυσοστόμου, Βασιλείου καὶ Προηγιασμένων, ἔχουσαι ἐν τέλει τὸ σημείωμα τοῦτο· «Ἡ θεία λειτουργία. ἐγράφη διὰ χειρὸς Ἀρσενίου ἐλαχίστου θυφορὸς ἐκ μονῆς τῆς παντοκράτορος Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς Σουμελύτισσας. — ἔτους Ἰεροδ'» = 1670—1671. Φύλλα στυλπνοῦ χάρτου 93, ὧν τὸ μῆκος 0. 208, τὸ δὲ πλ. 0. 15.

80.

Πραξαπόστολος λειτουργικὸς τῆς 17-ης ἑκατοντ. ἐκ φύλλων στυλπνοῦ χάρτου 133 (0.21 × 0.15), ἔχων ἐν τέλει τὸ σημείωμα «Ὁ παρὸν θεῖος καὶ ἱερός ἀπόστολος ἐτελειώθει ἐν μηνὶ Αὐγουστῶ. κς'».

81.

(Ἐν τῷ ναῷ τῆς μονῆς). — Τετραευαγγέλιον μεμβράνινον, τὸ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου λεγόμενον, περιέχον ἐν ἑαυτῷ προτεταγμένως τὴν τε πρὸς

Καρπιανόν ἐπιστολὴν Εὐσεβίου καὶ τὰ κανόνια τούτου κατὰ τὸ σύνηδες διάκοσμα. Ἐγράφη ἐπιμελῶς τῇ 11-ῃ ἑκατοντ. καὶ φύλλ' ἀριθμεῖ μεμβράνινα μὲν 219 (0.22×0.18), χάρτινα δέ, εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων μεμβρανίνων, τέσσαρα. Περιέχονται ἐν τούτῳ καὶ τέσσαρες ὀλοσέλιδες πίνακες ζωηροῖς ἀπεικάζοντες χρώμασί τε καὶ χρυσῶσει τοὺς ἰσαριθμούς εὐαγγελιστάς, κοσμήματά τε ζωηρά καὶ χαρίεντα σχήματος τετραγώνου, παραλληλογράμμου, καὶ καλὰ τινὰ κεφαλαιώδη ἀρκτικά γράμματα· τοῦτον μέντοι τὸν οὕτω τεχνικῶς ἔξοχον κώδικα ἐρρύπωσαν ἀτυγῶς πολλαχού διάφοροι διαφόρων ἐποχῶν ἐπισκέπται τε καὶ ἱερεῖς, γράψαντες ἐν αὐτῷ σημειώματά τε ὀνόματα καὶ δεήσεις. Τὸ κείμενον ἐν μιᾷ τῶν σελίδων ἐκάστη μονόστηλον ἐκ γραμμῶν 22. Ὁ κωδὶξ ἐσταχωμένος, ἡ δὲ πρώτη πινακὶς φέρει κοσμήματά τιν' ἀργυρᾶ σταυρὸν περικυκλοῦντ' ἀργυροῦν, ὃν ὁ τεχνίτης ἐκόσμησεν ἐκτύποις τοὺς εὐαγγελιστάς ἀπεικάζουσιν.

82.

(Ἐν τῷ σκευοφυλακείῳ τοῦ ναοῦ). — Τετραεὐαγγέλιον μεμβράνινον τῆς 13-ῆς ἑκατοντ., ἐκ φύλλων 235 (0.223×0.145), ὧν τὸ κείμενον ἐν μιᾷ τῶν σελίδων ἐκάστη μονόστηλον ἐκ γραμμῶν 25. Μετὰ τὸ πέρας· «Ἱερὸθ(εος) ἱερεὺς ὁ γράψας τὴν βίβλον ταύτην».

83.

(Ἐν τῷ κελλίῳ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Νικοδήμου Μυρίδου). — Χάρτινα φύλλα 124 (0.218×0.16) γραφέντα περὶ τὸ τέλος τῆς 17-ῆς ἑκατοντ.

1. [Σεβαστοῦ Κυμινήτου] «ψυχαγωγία τῆς λογικῆς», φ. 1—112.
2. [Τοῦ αὐτοῦ] «εἰς ἀπασαν τὴν τῆς λογικῆς τοῦ Ἀριστοτέλους μέθοδον εἰσαγωγή», φ. 113—124.

84.

Χάρτινα φύλλα περὶ τὰ 300 (0.21×0.158) γραφέντα μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1691—1700. Ἐπὶ τῆς ἄνω ᾤας τοῦ φ. 47· «Ὠνήθη ὑπὸ τινος τῶν Τραπεζουντιῶν παρὰ Καλλινίκου ἱερομονάχου τοῦ Φυτιάνου. ρψλε^ω».

Σεβαστοῦ Κυμινήτου συγγραφαὶ καὶ ἐπιστολαὶ καὶ ἕτεραι ἑτέρων τινῶν λογίων ἀνδρῶν. — α') Φύλλ. 3—46. Σεβαστοῦ Κυμινήτου «Πίναξ ἀκριβῆς τῶν ὑποθέσεων τῆς θείας Γραφῆς». — β') Φύλλ. 47—60. «Παραφράσεις ἐρμηνευτικαὶ κατὰ σύνοψιν εἰς τὰ τετράστιχα καὶ μονόστιχα τοῦ θεολόγου Γρηγορίου, καὶ περιλήψεις συντομώτατοι ἰδίᾳ ἐκάστου τῶν τετραστίχων ἐκ πρώτων σχεδίων μεταγραφεῖσαι, πονηθεῖσαι ὑπὸ Σεβαστοῦ

Τραπεζουντίου τοῦ Κυμινήτου». — γ') Φύλλ. 61—63. Τοῦ αὐτοῦ «ἐρμηνεῖται κατὰ παράφρασιν τῶν μονοστίχων τοῦ Θεολόγου». — δ') Φύλλ. 64—67. Τοῦ αὐτοῦ «περὶ προγυμνασμάτων Ἰαφθονίου σοφιστοῦ». — ε') Φύλλ. 68—78. «Ἰωάννου Γεωμέτρου ἐκ τῶν τοῦ Γεροντικοῦ εἰς ποιητικὴν τάξιν, ἧς ἡ ἐπιγραφή Παράδεισος. Ἐν ἄλλῳ Νείλου μοναχοῦ». — ς') Φύλλ. 79—102. «Ἐρμηνεῖα κατὰ παράφρασιν εἰς τὰ Ὀλύμπια τοῦ Πινδάρου, πονηθεῖσα ὑπὸ Σεβαστοῦ Τραπεζουντίου τοῦ Κυμινήτου». Μετὰ τὸ πέρας· «Τέλος τῶν εἰς τὰ Πινδάρου Ὀλύμπια παραφράσεων καὶ τῶ θεῶ δόξα. ἔτει σωτηρίῳ ,αχος^ω (=1676). Ὀκτομβρίου 1β^η. ἡμέρα. ἐσπέρας. ἐκ πρώτων σχεδίων μεταγραφεῖται ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αχ^ηα^ω (=1691) :—Ἰουνίου 1β. ἡμέρα Σαββάτω». — ζ') Φύλλ. 103—156. Κυμινήτου «προοίμιον εἰς τοὺς τρεῖς πρώτους λόγους τοῦ Ἰσοκράτους» καὶ τούτων παράφρασις. — η') Φύλλ. 157—190. «Ἐρμηνεῖα κατὰ πεζὴν φράσιν εἰς τὴν κεφαλαϊώδη παραινέσιν τοῦ σοφωτάτου Ἀγαπητοῦ διακόνου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας πρὸς τὸν αὐτοκράτορα μέγαν Ἰουστινιανόν, πονηθεῖσα μὲν ὑπὸ Σεβαστοῦ Τραπεζουντίου τοῦ Κυμινήτου, ἀφιερωθεῖσα δὲ εἰς τὸν ὑψηλότατον εὐσεβέστατον καὶ θεοδόξαστον αὐθέντην καὶ ἡγεμόνα πάσης Οὐγγροβλαχίας κύριον κύριον Ἰωάννην Κωνσταντῖνον Μπασαράμπα βοεβόνδα τὸν Μπραγκοβᾶνον». Προτάσσεται τοῦ μὲν κειμένου πίναξ κεφαλαίων οβ', τούτῳ δ' ἐπέεται τοῦ Σεβαστοῦ πρὸς τὸν ἡγεμόνα ἐπιστολὴ ἀφιερωτικὴ, ἐν ἧ καὶ τίς ὁ σκοπὸς τῆς πραγματείας καὶ σύντομος περίληψις τῶν παραινετικῶν κεφαλαίων». — θ') Φύλλ. 191—212. Σεβαστοῦ λόγος ἀνεπίγραφος. Ἄρχ. «Πᾶν τὸ κινούμενον» κτλ. — ι') Φύλλ. 213 κέ. Ἐπιστολαὶ Σεβαστοῦ καὶ ἐτέρων, ὧν σημειωθεῖται αἱ ἐξῆς:

1) Σεβαστὸς ἀνωνύμῳ. Ἄρχ. «Ἐν μὲν τῶν οἰωνοῦν» κτλ.

2) Ὁ αὐτὸς Δοσιθέῳ Ἱεροσολύμων ἐκ Κ/πόλεως 1680. Ἄρχ. «Ὅδα μὲν» κτλ.

3) Ὁ αὐτὸς Καλλινίκῳ μητροπολίτῃ Προύσης. Ἄρχ. «Ἀκούσατε ταῦτα πάντα» κτλ.

4) Ὁ αὐτὸς ἀνωνύμῳ ἄρχοντι. Ἄρχ. «Τῶν ὅσα θεόθεν» κτλ.

5) Ὁ αὐτὸς ἀνωνύμῳ φιλολόγῳ ἀπὸ Κ/πόλεως. Ἄρχ. «Ἄλλ' ὅτε μὲν φίλου» κτλ.

6) Ἀνωνύμῳ τῷ Κυμινήτῃ. Ἄρχ. «Φίλος μὲν ἄλλος ἐγὼ» κτλ.

7) Σεβαστὸς Ἰωάννῃ μεγάλῳ λογοθέτῃ Καρουφύλλῃ. Ἄρχ. «Λύτης ἄμα καὶ χαρᾶς αἰτία» κτλ.

8) Ἰωάννου μεγ. λογοθέτου ἀπόκρισις, 1683. Ἄρχ. «Ἐδεξάμην σου» κτλ.

9) Σπαντωνῆς τῷ Σεβαστῷ. Ἄρχ. «Τοῖς ὑμετέροις σεβατμίσις» κτλ.

- 10) Σεβαστός Νικολάφ [Μαυροκορδάτω?]. Ἄρχ. «Τὸ μὲν συνεχές φασι» κτλ.
- 11) Νικολάου ἀπόκρισις τῷ Σεβαστῷ, 1682. Ἄρχ. «Πάλαι ποτὲ διτῶν ἄθλων» κτλ.
- 12) Σεβαστὸς Δοσιθέω Ἱεροσολύμων. Ἄρχ. «Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται» κτλ.
- 13) Ο αὐτὸς Καλλινίκω Προύσης ἀπὸ Κ/πόλεως, Ἰαν. 1679. Ἄρχ. «Πάλιν δεινοπαθοῦντες» κτλ.
- 14) Τῷ αὐτῷ. Ἄρχ. «Δι' ἃς μὲν οὖν αἰτίας» κτλ.
- 15) Ὁ αὐτὸς Χρυσίππω διακόνω. Ἄρχ. «Ἐδεξάμεθά σου τὴν καλὴν» κτλ.
- 16) Ὁ αὐτὸς Γρηγορίω ἱεροδιδασκάλω. Ἄρχ. «Φιλίαν ἢ μὲν σωματική» κτλ.
- 17) Ὁ αὐτὸς ἄνωνύμω. Ἄρχ. «Τὸ γλαφυρόν σου τῶν νοημάτων» κτλ.
- 18) Ἐφραιμ Δέκαρχος «Σεβαστῷ πρώην ἀρχιγυμνασιάρχῃ Κ/πόλεως», 1683, Ἀνδραστηριῶνος 8 φθίνοντος. Ἄρχ. «Οὐκ ἐλύθη» κτλ.—Ἐξέδωκεν ἐκ τοῦ κώδικος τούτου Π. Τριανταφυλλίδης, Οἱ φυγάδες, σ. 118. Πρβλ. καὶ Ἐπαμ. Θ. Κυριακίδην ἐν Βιογραφίαις σ. 64.
- 19) Μελέτιος Πηγᾶς Νικηφόρῳ καὶ Διονυσίῳ διαφερομένοις. Ἄρχ. «Κελεύετε με μαντεύσασαι» κτλ. Ἐξ ἐτέρου κώδικος ἐξέδωκεν Ἀ. Π.-Κεραμεύς ἐν Ἑλλήν. Φιλολογ. Συλλόγῳ, τ. 17, σ. 79, ἀριθ. 44.
- 20) Σεβαστὸς Κυμινῆτης Δοσιθέω Ἱεροσολύμων, 1684. Ἄρχ. «Ὅρος καὶ οὗτος πίστεως» κτλ.
- 21) Ἱερόθεος Μονεμβασίας «πρὸς τὸν μέγαν λογοθέτην τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐν Πελοποννήσῳ σὺν τῷ πρωτονοταρίῳ», 16 Σεπτ. Ἄρχ. «Αἶ γαρ, Ζεῦ τε πάτερ» κτλ.
- 22) Σεβαστὸς Χρυσάνθῳ Νοταρᾷ ἱεροδιακόνω. Ἄρχ. «Τῶν ὄντων φησὶν» κτλ.
- 23) Νεόφυτος Ἀδριανουπόλεως Σεβαστῷ Κυμινῆτῃ, 1683. Ἄρχ. «Εὖ γέ σοι τῆς φιλοτιμίας» κτλ.
- 24) Σεβαστὸς Ἐφραιμ τῷ Δεκάρχῳ ἱεροδιδασκάλω. Ἄρχ. «Τὸν Μακεδόνα φησὶν» κτλ.
- 25) Ὁ αὐτὸς Ἀλεξάνδρῳ [Μαυροκορδάτω]. Ἄρχ. «Εὐθυβόλως ἄγαν» κτλ.
- 26) Ὁ αὐτὸς Πέτρῳ νοταρίῳ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἄρχ. «Σωμάτων μὲν ἀκαπηλεύτους» κτλ.
- 27) Ὁ αὐτὸς τῷ μεγάλῳ διερμηνευτῇ [= Ἀλεξ. Μαυροκορδάτω]. Ἄρχ. «Ἄλλ' ὁ μὲν τρώντι» κτλ.

28) Γρηγόριος Θεοδώρω διακόνω, 1683. Ἄρχ. «Μὴ ὅτι γε εἶπερ» κτλ.

29) Ὁ αὐτὸς ἀνωρύμφ, 1683. Ἄρχ. «Ἡ μὲν ἀμαθία» κτλ.

30) Ἰωάννης Λεονάρδος ἐκ Χίου Θεολόπτω πατριάρχῃ. Ἰνδικτ. ἐ', μηνί Ἀπριλίω (=1588). Ἄρχ. «Γράμματα τίμια» κτλ.

31) Συμεὼν καθηγητῆς Ἰέρακι τῷ μεγάλῳ λογοθέτῃ ἐκ τῆς τῶν Ἰβήρων μονῆς, 10 Ἰουλίου. Ἄρχ. «Τοὺς τῆς σοφίας δεινοὺς» κτλ. Ἐξέδωκε δις Μ. Γεδεών, Ἐταιρεία τῶν μεσαιωνικῶν ἐρευνῶν. Δελτίον τῶν ἐργασιῶν τοῦ α' ἔτους. Ἐν Κ/πόλει 1880, σ. 137. Ἐκκλησ. Ἀλήθεια, 1884, σ. 479.

32) Ὁ αὐτὸς τοῖς ἀδελφοῖς Ἀδριανῷ ῥήτορι καὶ Ἀλεξάνδρῳ πρωτοκανοάρχῳ, Ἰουλ. 15-η. Ἄρχ. «Εἰ μὲν διχῶς» κτλ. Καὶ αὕτη αὐτόθι ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Μ. Γεδεών.

33) Ὁ αὐτὸς ἀνωρύμφ, 1588. Ἄρχ. «Τὴν τῶν ὀφθαλμικῶν» κτλ. Καὶ αὕτη κατακεχωρισμένη αὐτόθι.

34) Θεόδωρος Ἀλεξάνδρῳ, 1684. Ἄρχ. «Τιμιώτατε» κτλ.

35) Ὁ αὐτὸς Γρηγορίῳ. Ἄρχ. «Οὐκ ἐξ ἀδιαθέτου» κτλ.

36) Σεβαστὸς Κυμινῆτης ἀνωρύμφ. Ἄρχ. «Φιλίας μὲν σήμαντρα» κτλ.

37) Ἰωάννης Καρυοφύλλης τῷ αὐτῷ. Ἄρχ. «Εὐθυμεῖν οὐκ ἔχομεν κτλ.

38) Σεβαστὸς Γερμανῷ μητροπολίτῃ Νύσσης, 1687. Ἄρχ. «Ἡ ἀμαθία μὲν θρασεῖς» κτλ.

39) Σιγίλλιον πατριαρχικὸν τῆς μονῆς Σουμελαῖ, 1682. Ἄρχ. «Θεὸς ἦν μὲν αἰεὶ» κτλ.

40) Σεβαστὸς τῷ ἄρχοντι Μανολάκῃ Καστοριεῖ τῷ Μάνῳ. Ἄρχ. «Οὐ δέεται σκότους τὸ φῶς» κτλ.

41) Ὁ αὐτὸς «Σπαντωνῆ τῷ ἐκ παίδων μοι συντρόφῳ», 1693, Μαιμακτηριῶνος β' φθίνοντος. Παραμυθητικῆ. Ἄρχ. «Σοφίας οὐδὲν κτήμα» κτλ.

42) Ἰωάννης Κομνηνὸς ἰατρὸς Σεβαστῷ διδασκάλῳ τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ Αὐθεντικῷ Φροντιστηρίου, ἐκ Τριγοβίστου.

43) Σεβαστὸς Ἰωάννη Κομνηνῷ, 28 Αὐγ. 1698. Ἄρχ. «Ἀγαθὴ φήμη» κτλ.

44) Σεβαστὸς Καλλινίκῳ πατριάρχῃ ἐκ Βουκουρεστίου, 20 Ἰαν. 1695. Ἄρχ. «Εἰ καὶ βάθος ἀπύθμαντον» κτλ.

45) Ὁ αὐτὸς τῷ αὐτῷ, Πυανεψιῶνος β' ἰσταμένου, 1689. Ἄρχ. «Ἀνίσχων μὲν ὁ αἰσθητὸς» κτλ.

46) Μήνυμα τῆς εἰς πατριάρχην προβολῆς Διονυσίου τοῦ Βυζαντίου, 7 Νοεμβρ. 1671.

47) Σεβαστός τῷ διερμηνευτῇ Ἀλεξάνδρῳ Μαυροκορδάτῳ. Ἀρχ. «Ἐν καὶ μόνον τῶν πάντων» κτλ.

48) Ἰωάννης Κομνηνός ἐκ Βουκουρεστίου Γρηγορίῳ μητροπολίτῃ Σελευκείας, 10 Μαρτίου 1701. Ἀρχ. «Τῶν ἐναρέτων καὶ θεοφιλῶν ψυχῶν» κτλ.

49) Ἀνωνύμου πατριάρχου Κ/πόλεως ἀπόφασις, 1680.

50) Καθαίρεσις τοῦ Σινᾶ ἀρχιεπισκόπου Ἀνανίου. Δεκεμβρ. 1671. Ἀρχ. «Γαπεινοφροσύνη δῆπου» κτλ. ἐξέδωκε Π. Νεοκλῆς, Τὸ κανονικὸν δίκαιον κτλ. Ἐν Κ/πόλει 1868, σ. 44—47.

51) Σιγίλλιον τοῦ Κ/πόλεως Ἰακώβου, ἀχρονολόγητον. Ἀρχ. «Τῶν ἀπορρήτων» κτλ.

52) Σεβαστός Ἀλεξάνδρῳ Μαυροκορδάτῳ τῷ ἐξ ἀπορρήτων, 1702. Ἀρχ. «Ὁ τῶντι σοφώτατος Σολομῶν» κτλ.

53) «Προοίμιον Εὐθυμίου Ζυγαβηνοῦ εἰς τὴν αὐτῷ πονηθεῖσαν καλουμένην Δογματικὴν Πανοπλίαν βίβλον». Ἀρχ. «Καὶ πάντα μὲν τὰ κατορθώματα» κτλ.

54) Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ἐπιγράμματα εἰς τὴν Εὐθυμίου Δογματικὴν Πανοπλίαν.

85.

Κῶδιξ χάρτινος μικροῦ σχήματος ἐσταχωμένος, ἐκ φύλλων 109, ὁ τοῦ Ἐλασσῶνος ἀρχιεπισκόπου Ἀρσενίου, ἀνακαλυφθεὶς ἔτει 1898-φ ἐν αὐτῇ τῇ μονῇ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Ἀλεξίου Δημητριάδου, ὅστις καὶ τὸ μεῖζον τοῦ κειμένου κατεχώρισεν ἐν τῷ σπουδαιότητῳ αὐτοῦ πονήματι: Архиепископъ Елассонскій Арсеній и мемуары его изъ русской исторіи по рукописи трапезунтскаго Сумелийскаго монастыря. Кіевъ 1899. Ἐν τοῖς φύλλοις 97—98 τοῦ κώδικος μεταξύ διαφόρων γνωμικῶν, προσθέτων τῇ 17-ῃ ἑκατοντ. ἀναγινώσκειται τὸ ἐξῆς ὄνομα κτήτορος αὐτοῦ: α') Φύλλ. 98. «Γερβασίου ἱεροδιακόνου ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ ρφλε'» (=1735). — β') Φύλλ. 97^b. «Γερβασίου ἱεροδιακόνου τοῦ καλουμένου Ναλτζατζῆ, υἱὸς Γεωργίου καὶ ὑπηρέτης Ἰγνατίου ἀρχιερέως Χαλδίας». Πρὸ τοῦ κειμένου τοῦ κώδικος ἔσωθεν τῆς πρώτης πινακίδος ὁ σταχωτῆς ἔθετο δύο μεμβράνινα φύλλα ἀπεσπασμένα ἐκ παλαιορωσικοῦ τῆς 13-ῆς ἑκατοντ. Εἰρμολογίου.

1. Ἀρσενίου ἀρχιεπισκόπου Ἐλασσῶνος ῥωσικὸν χρονικὸν μετ' ἐπιγραφῆς: «Βασιλεία καὶ αὐτοκρατορία τῶν Ῥωσῶν, ἣτις ἤρξατο ἀπὸ Βλαντιμήρου τοῦ μεγάλου κνέζου τῆς μεγάλης πόλεως Κιέβου τῆς ἀρκτωρίας, τῆς κειμένης ἀνά τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ Βορυσθένους, ἀνά μέσον

Ῥωσσίας, Λεχίας καὶ Σκυθίας, τοῦ εἰσερχομένου εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον ἀνὰ μέσον Ἰστρου καὶ Τανάιδος». Ἀρχ. «Ὁ τόπος καὶ ἡ βασιλεία τῶν Ῥωσῶν», φ... Τεμάχῃ ἑλληνιστί ἢ κατὰ μετάφρασιν παρὰ τῷ Α. Дмитриевскій, σ. 72—74, 77—86, 91—114, 137—167, 172—178.

2. «Ἐπίγραμμα εἰς τὸν μακαριώτατον ἀρχιεπίσκοπον κύρ Ἀρσένιον, τὸν συγγραφέα τῆς βίβλου. Ἀρχ. «Ἀρσένιον Μούσας» κτλ., φ. . .

3. Βίος τοῦ Ἀρσενίου ἐπιγεγραμμένος οὕτω «Μηνὶ Ἀπριλίῳ ἰγ' κοίμησις τοῦ μακαριωτάτου πατρὸς ἡμῶν Ἀρσενίου, ἀρχιεπισκόπου Σουσδελίου, τοῦ πρώην Ἐλασσῶνος, ἐκ τῆς δευτέρας τῶν Θετταλῶν ἐπαρχίας», φ. 99. Ἀρχ. «Γέννημα σεμνὸν δευτέρας Θετταλίας, θρέμμα δ' αὐτοῦ ἡ Μεγάλῃ Ῥωσσίᾳ. — Δεκάτῃ τρίτῃ Ἀρσένιος θεῶ δῶκεν. — Οὗτος ὁ μακάριος» κτλ. Ῥωσικὴ μετάφρασις παρὰ τῷ Α. Дмитриевскій, σ. 200—210. Εἰς τὸ τέλος (φ. 109)· «Ἐγράφη ἐν ἔτει ζροζ', Χριστοῦ δὲ αχιθ' (=1619) ἐν Μοσχοβίᾳ ὑπὸ Χριστοφόρου ἱερομονάχου καὶ ἀρχιμανδρίτου τῶν Ἱεροσολύμων <καὶ> Νεοφύτου ἀρχιδιακόνου Ἱεροσολύμων».

86.

Κῶδιξ πολύφυλλος, σχήματος μεγάλου, ὁ τῆς μονῆς Σουμελᾶ συνοδικὸς ἐν χρήσει ἀπὸ μεσοῦσης 17-ης ἑκατοντ. καὶ ἐξῆς· ἐν τούτῳ περιέχονται πρακτικὰ συνεδριῶν τῶν συναξέων ἢ τῶν κατὰ καιροὺς ἡγουμενοσυμβουλίων, ἀποφάσεις αὐτῶν, καταγραφαὶ ἀφιερωμάτων, ἀντίγραφα γραμμάτων, κτηματολόγια, καταγραφαὶ τῆς βιβλιοθήκης, κατάλογοι σκευῶν, ἐπίπλων, ἀμφίων, κειμηλίων τοῦ σκευοφυλακίου κτλ. Τινὰ τῶν ἐν τῷ ἀπὸ ἱστορικῆς καὶ ἀρχαιολογικῆς ἐπόψεως σπουδαίῳ τούτῳ κτητορικῷ ἢ συνοδικῷ κώδικι ἐξέδωκεν Ἐπαμεινώνδας Θ. Κυριακίδης ἐν διαφόροις τόποις τῆς ὑπ' αὐτοῦ πονηθείσης «Ἱστορίας τῆς παρὰ τὴν Τραπεζοῦντα ἱερᾶς βασιλικῆς πατριαρχικῆς σταυροπηγιακῆς μονῆς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Σουμελᾶ».

Ἀρχεῖον τῆς μονῆς.

Ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τούτῳ, πλουσίῳ μὲν εἰς πρωτότυπα πολυαρίθμων τουρκικῶν ἐπισήμων ἐγγράφων, οἷον σουλτανικῶν φερμανίων, βεζιρικῶν ἢ διοικητικῶν διαταγῶν, δικογράφων, κτηματολογίων κτλ., χρονολογουμένων ἀπὸ τῆς 16-ης ἑκατοντ. καὶ ἐξῆς, πλουσίῳ δὲ καὶ εἰς πρωτότυπα ἑλληνικῶν, οἷον πατριαρχικῶν σιγιλλίων καὶ γραμμάτων, ἐπιστολῶν ἐξάρχων ἢ μητροπολιτῶν καὶ παντὸς ἐτέρου γένους ἐγγράφων, ἐξέχοντά εἰσι τῶν μὲν τουρκικῶν τὰ καλλιγραφα φερμάνια, τῶν δ' ἑλληνικῶν τὰ

μεγαλόσχημα μεμβράνινα πατριαρχικά σιγίλλια και επίμηκη χάρτινα πατριαρχικά ώσαύτως γράμματα, ἐγκύκλια ἢ παραινετικά ἢ διατακτικά. Τῶν τουρκικῶν διὰ τὴν ἄγνοιαν τῆς γλώσσης ἢ περιγραφή ἦν ὡς εἰκὸς ἐμοὶ ἀκατόρθωτος, τῶν δ' ἑλληνικῶν ἠὲκαίρησ' ἀντιγράψαι ἔτει 1884-ω τὰ ἐξῆς ὀλίγα.

1) Χρυσόβουλλον τοῦ Τραπεζοῦντος αὐτοκράτορος Ἀλεξίου 3-ου τοῦ Κομνηνοῦ (3-η ἰνδικτιῶν, Δεκέμβρ. ἔτ. ρωγ' = 1364), ἐκ χάρτου βομβικίνου μήκους δύο γαλλικῶν μέτρων, πλάτους δὲ στενοῦ δέκα καὶ ἐξ ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου· καὶ ἔστι μὲν τοῦτο ἐπιμηκέστερον τῶν δύο μέτρων, ἀλλὰ τὸ πλεονάζον ἐγράφη μερίμνη τοῦ Σεβαστοῦ Κομινῆτου περὶ τὸ τέλος τῆς 17-ης ἑκατοντ. ἀπ' αὐτοῦ τοῦ τότε σφζομένου μὲν ἀλλὰ σφόδρα ἐφθαρμένου, εἰ μὴ καὶ ὅλως ἐφθαρμένου κεφαλαιώδους μέρους τοῦ χρυσοβούλλου. Ἔστι μὲν οὖν τοῦτο ἀνανέωμα συγκεκολλημένον τῷ ὑγιῶς διασωθέντι μέρει· ὡς δὲ ἔχει, δείκνυσι τοῦ πρωτοτύπου τὴν μορφήν ἐν ἀντιγράφῳ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἡττον πιστῶ· καὶ γὰρ ἐπὶ κεφαλῆς φέρει. ὡς καὶ τὸ φθαρὲν πρωτότυπον, τετράπλευρον ἐγχρωμάτιστον πίνακα, ἐν ᾧ ἢ εἰκῶν Ἀλεξίου μετὰ τῆς συζύγου Θεοδώρας καὶ πάσης τῆς αὐτοκρατορικῆς πορφυροβαφοῦς ἀμφίεσεως καὶ στεφηφορίας (ἢ δὲ αὐτοκράτειρα καὶ ἐνώτια ἐξ ἀδαμάντων φέρει) καὶ σκηπτρουχίας· τὸ δὲ κείμενον τοῦ καθ' αὐτὸ χρυσοβούλλου ἄρχεται νῦν ἀπὸ τῶν. 'ς οἱ πολεμίων ἔφοδον» κτλ. Ὅτι δὲ ταῦτα μετὰ τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς ἀπὸ τοῦ «Ἐν ὀνόματι» κείμενον συννεοῖ, τοῦτο οὕτως εἶχε κἀν τῷ σφζομένῳ τῇ 17-ῃ ἑκατοντ. ἐφθαρμένῳ μέρει. Ἡ τοῦ αὐτοκράτορος ὑπογραφή διὰ κινναβάρως ἔχει οὕτως. «Ἀλέξιος ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ πάσης Ἀνατολῆς, Ἰβήρων καὶ Περσείας, ὁ Μέγας Κομνηνός». Ὅπισθεν τοῦ χρυσοβούλλου ἢ τούτου κωδικοποιητικὴ ἐγγραφή ἄνωθεν ἕως κάτω ἀραιοῖς καὶ μεγάλοις γεγραμμένη γράμμασι, ἧς τὸ ὅλον, εἰ καὶ νῦν οὐχὶ τέλειον, Σεβαστὸς ὁ Κομινῆτης ἀνέγνω κατὰ τὴν ἀνανέωσιν οὕτω. «Τὸ παρὸν σὺν θεῷ ἀγίῳ χρυσοβούλλον διωρίσθη καὶ ἐπεδόθη τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τῆς Παναγίας Θεοτόκου τῆς Σουμελᾶ κατὰ τὸν παρόντα Δεκέμβριον τῆς γη' ἰνδικτιῶνος ρωγ' ἔτους» (=1364). Τὸ κείμενον τοῦ χρυσοβούλλου ἶδε παρὰ τῷ Fallmerayer, Original-Fragmente, Chroniken, Inschriften und anderes Material zur Gesch. des Kaiserthums Trapezunt. Erste Abtheilung, σ. 92—100. Πρβλ. Ἐπ. Κυριακίδου Ἱστορίαν. . . τῆς. . . μονῆς τῆς ὑπεραγ. Θεοτόκου τῆς Σουμελᾶ, σ. 64—75 καὶ τὴν αὐτόθι ἐν σελίδι 281 ἀνακοίνωσίν μου πρὸς Κυριακίδην.

2. Χάρτης μήκους 0. 418, πλάτους 0. 350. Θεολήπτου 2-ου Κ/πό-

λεως γράμμα ἐπιβεβαιωτήριον ὅπως τὰ χωρία: ἡ Κλιμοποτάμου, ἡ Φαιλέση καὶ τὰ δύο Ἀρπαλοὶ ὑπέκινται διὰ παντὸς τῆ μονῆ Σουμελαῖ. Ἔτει 7096-φ = 1585 — 1588. Συμπέγραψε Σιλβέστρος ὁ Ἀλεξανδρείας παρῶν τότε ἐν Κ/πόλει, ἔχων δὲ καὶ τὰς γνώμας τῶν πατριαρχῶν Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων. — Τὸ κείμενον παρὰ τῷ Κυριακίδη, σ. 86—88.

3. Χάρτης μῆκ 0. 60, πλ. 0. 435. — Διονυσίου 4-ου Κ/πόλεως συνοδικὸν ἐπικυρωτικὸν γράμμα, δι' οὗ τὸ κῦρος ἐπιβεβαιούται τῶν παλαιῶν ἐξαρχικῶν καὶ προνομιακῶν πατριαρχικῶν τῆς μονῆς σιγιλλίων· μνημονεύει δὲ καὶ ὄσων οὐδ' ἀντίγραφον ἐσώθη μέχρι ἡμῶν, οἷον τῶν πατριαρχῶν Παχομίου 1-ου, Ἱερεμίου 1-ου, Διονυσίου, 2-ου, Ἰωάσαφ 2-ου, Ματθαίου 2-ου, Νεοφύτου 2-ου, Κυρίλλου 1-ου Λουκάρεως καὶ Σιλβέστρου Ἀλεξανδρείας. Ὑπογραφαὶ δέκα συνοδικῶν ἀρχιερέων. Ἰνδικτ. 10-ῆ, μηνὶ Ἰουνίῳ ἔτ. 1672. — Πρβλ. Κυριακίδη ἐνθ. ἄνωτ. σ. 94—96.

4. Μεμβράνα (μῆκ. 0. 8, πλ. 0, 61) μετὰ τῆς πατριαρχικῆς μολυβδίνης βούλλης (διαμέτρου 0. 043), ἔτους 1679-ου. — Ἰακώβου 1-ου Κ/πόλεως συνοδικὸν σιγιλλιωδὲς γράμμα κυροῦν τὰ ἐξαρχικά καὶ αὐτόνομα τῆς μονῆς προνόμια, ἔτι δὲ τὴν ὑποταγὴν ταύτη τῶν χωρίων Ἀλμης, Κούσπιδι, Δουδερά, Λαραχανή, Κούτουλα, Σκόπια, Ἀγουσα, Ἰζαλεποτάμι, Φιλέση καὶ τῶν δύο Ἀρπαλοῦ. Ἰνδικτ. γ'. Φεβρ. ἔτ. 1680-ῶ. Συμπέγραψε παρῶν ἐν Κ/πόλει Παρθένιος Ἀλεξανδρείας. Εἶτα πρόσθετον ὑστερόγραφον ἐπὶ Δοσιθέου καὶ Χρυσάνθου πατριαρχῶν Ἱεροσολύμων συνεδριάζόντων ἐν χρόνοις μεταγενεστέροις ἐν Κ/πόλει μετὰ 26 ἀρχιερέων τοῦ πατριαρχικοῦ αὐτῆς κλίματος· κεκυρωμένον ταῖς ὑπογραφαῖς τῶν δύο Ἱεροσολυμιτῶν πατριαρχῶν καὶ τῶν εἰρημένων ἀρχιερέων. — Ἴδε Κυριακίδη μεταξὺ σελίδων 97—103.

5. Μεμβράνα ἐπιμήκης. — Ἐγκύκλιος Κυρίλλου Ἀντιοχείας πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς ἐνορίας αὐτοῦ χριστιανούς πρὸς παροχὴν ἐλέους τῷ περιοδεύοντι ταύτας Διονυσίῳ ἡγουμένῳ τῆς μονῆς Σουμελαῖ, πενομένης καὶ δυσπραγούσης. 1680. — Κυριακίδης, σ. 103—106.

6. Χάρτης ἐπιμήκης. — Σεραφίμ 1-ου Κ/πόλεως γράμμα καταργοῦν τὴν διὰ ἐπιτρόπου διοίκησιν τῆς μονῆς, ἣν ἀνατίθησι σκευοφύλακι ἐκλεγομένῳ κοινῇ ὑπὸ τῷ Σουμελιτῶν. Ἰουν. ἰνδικτ. 11-ῆ, ἔτει 1733. Ὑπογραφαὶ ἕξ συνοδικῶν ἀρχιερέων. Κυριακίδης, σ. 117—119.

7—10. Τοῦ αὐτοῦ Σεραφίμ τέσσαρα γράμματα σχετιζόμενα περὶ τὴν διοίκησιν καὶ τῆς μονῆς τὰ καθήκοντα πρὸς τοὺς ἐν τοῖς ὑποτεταγμένοις αὐτῇ χωρίοις χριστιανούς. — Ἐξέδωκε Κυριακίδης, σ. 125—131.

11. Χρυσόβουλλον βλαχιστὶ τοῦ Μολδοβλαχίας ἡγεμόνος Σκαρλάτου

Γρηγορίου Γκίκα ὑπὲρ τῆς μονῆς 1753.—Πρβλ. Κυριακίδην, σ. 141—142, ἐν μεταφράσει ἑλληνικῆ παλαιᾶ.

12. Χρυσόβουλλον βλαγιστι ὑπὲρ τῆς μονῆς Στεφάνου Μιχαῆλ Ῥακοβίτζα, ἡγεμόνος Οὐγκροβλαχίας. 16 Νοεμβρ. 1764.—Κυριακίδης, σ. 142—143, ἐν μεταφράσει.

13. Χρυσόβουλλον ἑλληνιστι ὑπὲρ τῆς μονῆς Ἀλεξάνδρου Ἰωάννου Ὑψηλάντου, βοεβόδα Οὐγκροβλαχίας, φέρον τὰς ὑπογραφὰς ὄλων τῶν ἀρχόντων τῆς ἡγεμονικῆς αὐλῆς. Ἰουλ. 1775.—Ἐξέδ. Κυριακίδης, σ. 144—147.

14. Μεμβράνα (0. 80 × 0. 56) μετὰ μολυβδίνης σφραγίδος ἔτ. 1797-ου.—Γρηγορίου 5-ου Κ/πόλεως συνοδικὸν σιγίλλιον ἐπικυρωτικὸν τῶν προνομίων τῆς μονῆς. Ἰνδικτ. 1-ῆ, μηνί Ἀπριλίῳ ἔτ. 1798-ου. Δώδεκα συνοδικῶν ἀρχιερέων ὑπογραφαί.—Κυριακίδης, σ. 157—163.

Συνοπτικὸς πίναξ τοῦ καταλόγου 1).

Τετραευαγγέλια καὶ Εὐαγγέλια.—Κῶδ. 1. 11. 13. 14. 15. 16. 21. 51. 52. 61. 74. 81. 82.

Πραξαπόστολοι.—Κῶδ. 56. 80.

Ψαλτήρια.—Κῶδ. 28. 39. 64. 73.

Εὐχολόγια.—Κῶδ. 28. 71. 72. 76. Ἀκολουθία ἀγιασμοῦ 43.

Λειτουργικά.—Κῶδ. 28. 34. 59. 76. 79.

Πανηγυρικόν.—Κῶδ. 60.

Ἀσκητικά καὶ Πατερικά.—Κῶδ. 18. 26. 30. 31. 41. 42. 45. 46. 47. 57. 58. 66. 68. 70.

Μηναῖα.—Κῶδ. 8. 12. 32. 62.

Νομοκάνονες.—Κῶδ. 5. 6 (γ'). 27. 35. 49. 50. 53. 63. 68.

Ἐκκλησ. μουσική.—Κῶδ. 9. 22. 55. 65. 67. 75. 77.

Μαθηματάρια.—Κῶδ. 6. 7. 20. 23. 29. 36. 55.

Ἱστορικά καὶ χρονολογικά.—Κῶδ. 10. 85. 86.

Τοπογραφικά.—Κῶδ. 38. 44.

Συγγραφεῖς ἀρχαῖοι.—Κῶδ. 19 (Ξενοφῶν). 20 (Συνέσιος). 24. 25. 37. 83 (Ἀριστοτέλης). 29 (Φωκλίδης). 84, ζ' (Πίνδαρος) 84, ζ' (Ἰσοκράτης).

Λεξικόν.—Κῶδ. 78.

Ἀρχεῖα καὶ ἔγγραφα.—Ἀριθ. 1—12.

1) Οἱ ἀριθμοὶ δηλοῦσι κώδικας.

Συγγραφείς νέοι. — Κωδ. 2. 3. 4. 6, β' (Γεώργιος Κορέσιος). 17 (Εύγ. Βούλγαρις). 24. 25. 33 (Έφραιμ Δέκαρχος). 37. 83 (Θεοφ. Κορυδαλελεύς). 48 (Μάξιμος Πελοποννήσιος). 83. 84 (Σεβαστός Κυμινήτης). 84. 85 (Άρσένιος Έλασσώνος).

Κώδικες μετὰ χρονίας.

Έτ.	Κωδ.	Έτ.	Κωδ.	Έτ.	Κωδ.
	1311 = 63		1668 = 11		1716 = 35
1325—1326 = 66		1670—1671 = 79			1727 = 33
1524—1525 = 45		1675 = 58		1734—1737 = 27	
1573 = 68		1691 = 38		1738 = 6, α'	
1586 = 40	1691—1702 = 84			1767 = 46	
1613—1614 = 72		1697 = 69		1770—1778 = 20	
1614 = 50		1710 = 37		1775 = 43	
1619 = 85	1713—1714 = 29			1782 = 34	
				1805 = 17	
				1813 = 65	

Έγγραφα μετὰ χρονίας.

Έτ.	Άριθ.	Έτ.	Άριθ.	Έτ.	Άριθ.
	1364 = 1		1680 = 5		1775 = 13
1585—1586 = 2		1733 = 6—10			1778 = 14
	1672 = 3	1753 = 11			
	1679 = 4	1764 = 12			

Κώδικες ἀχρόνιστοι.

11-ης ἑκατοντ.	—	Κώδ.	1. 13. 14. 61. 74. 81.
12 » »	—	»	15. 16. 21. 51.
13 » »	—	»	52. 82.
14 » »	—	»	18. 41. 56. 59. 60. 64. 78.
15 » »	—	»	12. 28. 76.
16 » »	—	»	5. 32. 39. 47. 71. 73.
17 » »	—	»	2. 3. 4. 8. 10. 31. 44. 49. 53. 55. 57. 67. 70. 80. 83. 86.
18 » »	—	»	6β'. 7. 19. 22. 23. 24. 25. 26. 30. 36. 42. 54. 62. 75.

Κώδικες μεμβράνινοι.

Ἀριθ. 1. 13. 14. 15. 16. 21. 26. 51. 52. 59. 61. 74. 81. 82.

Σταχωτής.

1764. Ἱερεμίας ἐκ Δουβερᾶς ἱερομόναχος. Κώδ. 35.

Ἀντιγραφεῖς ἢ καλλιγράφοι.

Ἀναστάσιος Πραικοννήσιος. — Κώδ. 22.

Ἀναστάσιος Πάτμιος ἱερομόναχος. — Κώδ. 36.

Ἀρσένιος ἱερομόναχος Σουμελίτης. — 1697 κώδ. 69. Ὁ αὐτὸς θυρωρὸς τῆς μονῆς Σουμειᾶ. — 1671 κώδ. 79.

Γαβριήλ τοῦ παπαῖ Γρηγορίου. — 1734 κώδ. 27.

Γερβάσιος ἐκ Γήμερας, ἱερομόναχος Σουμελίτης. — 1785 κώδ. 34. — 1805 κώδ. 17.

Γερμανὸς ἱερομόναχος Σουμελίτης. — 1311 κώδ. 63.

Γρηγόριος μοναχὸς. — 1613 — 1614 κώδ. 72.

Δαμιανὸς Βατοπεδινὸς, μουσικὸς. — Κώδ. 75.

Δημήτριος ἱερέυς. — 1614 κώδ. 50.

Εὐθύμιος ἱερομόναχος καὶ πρωτοσύγκελλος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. — 1668 κώδ. 11.

Θεόφιλος μοναχὸς μονῆς τοῦ Προδρόμου τῆς ἐν Καισαρείᾳ Καππαδοκίας. — 1813 κώδ. 65.

Ἱερεμίας Κρής, πρωτοσύγκελλος Ἀλεξανδρείας. — Κώδ. 57.

Ἱερόθεος ἱερεὺς 13-ης ἑκατοντ. — Κώδ. 82.

Ἰωαννίκιος ἱερομόναχος Σουμελίτης. — 1770—1778 κώδ. 20.

- Καλλίνικος Φυτιάνος. — 1737 κῶδ. 6, α'. — Κῶδ. 42.
 Κωνσταντῖνος. — 1665 — 1666 κῶδ. 48.
 Λάζαρος Ἐλευθερίου Σκρίβας. — 1710 κῶδ. 37.
 Νέοφυτος ἀρχιδιάκονος Ἱεροσολύμων. — 1619 κῶδ. 85.
 Νικηφόρος Βυζάντιος, μοναχὸς τῆς Σκήτης Ἀγίας Ἄννης. — Κῶδ. 24.
 Παρθένιος Μεταξόπουλος. — 1765 κῶδ. 49. — 1767 κῶδ. 46. —
 1775 κῶδ. 43.
 Σισίνιος μοναχὸς. — 1524 — 1525 κῶδ. 45.
 Φιλόθεος Χῖος, μοναχὸς Ἰβηρίτης. — 1716 κῶδ. 35.
 Χριστόφορος Στεφάνου ἐκ Ζέρας Ἀνδρικάντων. — 1691 κῶδ. 38.
 Χριστόφορος ἀρχιμανδρίτης Ἱεροσολύμων. — 1619 κῶδ. 85.

Κτήτορες κωδίκων.

- Ἀρσένιος μοναχὸς ἐπιστημονικώτατος, 18-ης ἑκατοντ. — Κῶδ. 24.
 Γερβάσιος Ναλτζατζῆς ἱεροδιάκονος. — 1735 κῶδ. 85.
 Γερβάσιος ἐξ Ἰβήρων, ἱερομόναχος Σουμελίτης. — 1752 κῶδ. 41.
 Γεώργιος ἐκ Γουμερᾶς (1775), μετονομασθεὶς Γερβάσιος ἱερομ. Σου-
 μελίτης (1778). Κῶδ. 10.
 Γεώργιος Ὑπομενάς. — 1746 κῶδ. 1.
 Εὐγένιος Σουμελίτης. — 1759 κῶδ. 72.
 Θεοχάρογλης ἐκ Δηβερᾶς. — Κῶδ. 77.
 Ἰάκωβος Καραφούλογλους, ἱερομόναχος Σουμελίτης. — Κῶδ. 27.
 Ἱερόθεος Σινωπεὺς Σουμελίτης. — 1832 κῶδ. 23.
 Ἰωάννης χαρτοφύλαξ. — 1616 κῶδ. 41.
 Καλλίνικος Φυτιάνος. — Κῶδ. 24, 36.
 Κωνσταντῖνος ἱερομόναχος, πρωτοπαπᾶς Τραπεζοῦντος. — Κῶδ. 5.
 Μουντανιώτης ἱερεύς. — 1676 κῶδ. 10.
 Νικόλαος. — 1714 κῶδ. 29.
 Παντελῆς ἱερεύς. — Κῶδ. 48.
 Τέτελας Γεωργίου. — 1768 κῶδ. 29.

Συγγραφεῖς καὶ μουσικοί.

- Ἀγαπητὸς διάκονος. — 57. 84.
 Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας. — 57.
 Ἀλέξιος Κομνηνός. — 84.
 Ἀλέξιος 3-ος ὁ Μέγας Κομνηνός. — 1364. — Γράμμ.
 Ἀναστάσιος Σιναίτης. — 57. 66.
 Ἀντώνιος Βυζάντιος ὁ Σπαντωνῆς. — 20. 84.

Ἐπόστολος Κανστάχιος. — 65.

Ἐριστοτέλης. — 24. 25. 37. 83.

Ἐρσένιος Ἐλασσῶνος. — 85.

Ἐφθόνιος σοφιστής. — 84.

Βασίλειος Καισαρείας. — 27. 55. 59. 68. 79.

Γερμανός Κ/πόλεως. — 47.

Γερμανός Νέων Πατρῶν. — 9.

Γεώργιος Κορέσιος. — 2. 3. 4. 6.

Γεώργιος Κρής. — 65.

Γεώργιος λαμπαδάριος. — 65.

Γρηγόριος Νεοκαισαρείας. — 60, ιη'. 68, ε'.

Γρηγόριος πρεσβύτερος. — 6.

Γρηγόριος Ναζιανζηνός. — 6. 7. 20. 23. 36. 46. 47. 57. 60.

68: 84.

Γρηγόριος Νύσσης. — 57.

Γρηγόριός τις ἐπιστολογράφος. — 84, 28.

Δανιήλ πρωτοψάλτης. — 65.

Διονύσιος Ἀλεξανδρείας. — 57.

Δωρόθεος ἀββᾶς. — 41.

Ἐπιφάνιος Κύπρου. — 60. 68.

Εὐγένιος Βούλγαρις. — 17.

Εὐθύμιος Ζυγαβηνός. — 84.

Εὐσέβιος Παμφίλου. — 61.

Ἐφραϊμ Δέκαρχος. — 33. 84, 18.

Ἐφραϊμ Ζύρος. — 47. 60. 66. 68.

Ζωσιμᾶς ἀββᾶς. — 57.

Ἡσαΐας ἀββᾶς. — 60.

Θεόδωτος μοναχός. — 60.

Θεοδώρητος Κύρρου. — 57.

Θεόδωρος διάκονος. — 84.

Θεόδωρος Πρόδρομος. — 55.

Θεοφάνης Περιστεριώτης. — 20.

Θεόφιλος Κορυδαλλεύς. — 24. 25. 37. 83.

Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος. — 47.

Ἰάκωβος 1-ος Κ/πόλεως. — 84. Γράμμ. 4.

Ἰάκωβος πρωτοψάλτης. — 62. 65.

Ἰάκωβος ἀρχιμανδρίτης Ἰωαννίνων. — 6.

Ἰερεμίου θρηῆνοι. — 70.

- Ἱερόθεος Μονεμβασίας. — 84, 21.
 Ἰουστίνος φιλόσοφος. — 57.
 Ἰππόλυτος Ῥώμης. — 47.
 Ἰσοκράτης. — 84, Ζ΄.
 Ἰωάννης Γεωμέτρης. — 84.
 Ἰωάννης Δαμασκηνός. — 20. 29. 42. 55. 57.
 Ἰωάννης ὁ Θεολόγος. — 1. 11. 15. 16. 21. 41. 46. 51. 52. 61.
 74. 81.
 Ἰωάννης Καντακουζηνός. — 58.
 Ἰωάννης Καρυοφύλλης. — 84, 37.
 Ἰωάννης Κομνηνός. — 84, 42.
 Ἰωάννης Κουκουζέλης. — 65.
 Ἰωάννης Λεονάρδος. — 84, 30.
 Ἰωάννης Χρυσόστομος — 6. 45. 47. 57. 59. 60. 66. 68. 79.
 Κύριλλος Ἀλεξανδρείας. — 60.
 Λέων ὁ Σοφός. — 70.
 Λουκᾶς ὁ ἀπόστολος. — 1. 11. 15. 16. 21. 51. 52. 61. 74. 81.
 Μακάριος Πάτριος. — 6.
 Μανουὴλ Μαλαξός. — 10. 27. 35. 53.
 Μανουῆλος Μοσχίτης. — 67.
 Μάξιμος Πελοποννήσιος. — 48.
 Μᾶρκος ὁ εὐαγγελιστής. — 1. 11. 15. 16. 21. 51. 52. 61. 74. 81.
 Μᾶρκος [Πορφυρόπουλος] Κύπριος. — 25.
 Ματθαῖος ὁ εὐαγγελιστής. 1. 11. 15. 16. 21. 51. 52. 61. 74. 81.
 Ματθαῖος Βλάσταρις. — 5.
 Μελέτιος Συρίγος. — 58.
 Μελέτιος Πηγάς. — 84, 19.
 Μιχαὴλ σύγκελλος. — 57.
 Μιχαὴλ Γλυκᾶς. — 57.
 Μιχαὴλ Ψελλός. — 5.
 Νεόφυτος Ἀδριανουπόλεως. — 84, 23.
 Νικήτας Σεβρών. — 30.
 Νικόδημος Περιστεριώτης. — 20.
 Νικόλαος πατριάρχης. — 68.
 Νικόλαος Μαυροκορδάτος. — 84, 11.
 Νόννος. — 46.
 Ξενοφῶν Ἀθηναῖος. — 19. 20.
 Ὅμηρος. — 29.

- Παῦλος Εὐεργετηνός. — 18. 31.
 Πέτρος Ἀλεξανδρείας. — 68.
 Πέτρος Πελοποννήσιος. — 22. 54. 62. 65.
 Πέτρος Μπερεκέτης. — 62.
 Πίνδαρος. — 84.
 Πρόκλος Κ/πόλεως. — 60.
 Σεβαστός Κυμινήτης. — 55. 83. 84. Γράμμ. 1.
 Σοφριανός φιλόσοφος. — 68.
 Σπαντωνῆς [Ἀντώνιος Βυζάντιος]. — 20. 84.
 Συμεών καθηγητής ὁ Καβάσιλας. — 84, 31.
 Συμεών Μεταφράστης. — 20.
 Συνέσιος. — 20.
 Φωκυλίδης. — 29.
 Φώτιος πατριάρχης. — 36.
 Χρυσολωρᾶς. — 29.

Βίοι ὁσίων καὶ μαρτύρια.

- Ἀλέξιος. — 47.
 Ἀναστασία Ῥωμαία. — 60.
 Βαρβάρα. — 60.
 Βαρλαάμ καὶ Ἰωάσαφ. — 42.
 Βασίλειος ὁ Μέγας. — 60.
 Γεώργιος ὁ μεγαλομάρτυς. — 60. 68.
 Γρηγόριος ὁ θαυματουργός. — 68.
 Ἐφέσω (οἱ ἐν) ἑπτὰ παῖδες. — 70.
 Θεόδωρος μεγαλομάρτυς. — 60.
 Ἰωάννης Κουκουζέλης. — 70.
 Κυριακὴ μάρτυς. — 60.
 Μαρίνα ὁσία. — 60.
 Νικόλαος ὁ Μύρων. — 60.
 Ξενοφῶν συγκλητικός. — 70.
 Παφνούτιος, Εὐφροσύνη. — 60.
 Συμεών Στυλῆτης. — 60.
 Ταῖσία. — 47.

Διάφορα ὀνόματα ἀνδρῶν καὶ τόπων.

- Ἄγιον ὄρος. — 1.
 Ἄγουσα χωρίον. — Γράμμ. 4.

- Ἄδριανὸς ῥήτωρ. — 84.
 Ἄδριανούπολις. — 84.
 Ἀλεξάνδρεια. — Γράμμ. 2. 3. 4.
 Ἀλέξανδρος πρωτοκανονάρχης. — 84.
 Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος ὁ ἐξ ἀπορρήτων. — 84.
 Ἀλέξανδρος Ἰωάννου Ὑψηλάντης. — Γράμμ. 13.
 Ἀλέξιος 3-ος ὁ Μέγας Κομνηνός 1364. — Γράμμ. 1.
 Ἄλμη χωρίον. — Γράμμ. 4.
 Ἀμπρηγκάντων χωρίον. — 38.
 Ἀνανίας ἀρχιεπ. Σιναίου. — 84.
 Ἀνατολή. — 85.
 Ἀντιόχεια. — Γράμμ. 2. 5.
 Ἀπαμίας κάμπος ἐν τῇ νήσῳ Χάλκη. — 12.
 Ἀσπαλοῦ δύο χωρία οὕτω καλούμενα. — Γράμμ. 2. 4.
 Βασίλειος βοεβόδας. — 58.
 Βλαντιμήροβον. — 85.
 Βλαχία. — 1.
 Βορουσθένης. — 85.
 Βουκουρέστιον. — 25. 46. 84.
 Γερμανὸς Νύσσης. — 84.
 Γήμερα. — 34.
 Γουμερά. — 10.
 Γρηγόριος ἐπιστολογράφος. — 84.
 Γρηγόριος 5-ος Κ/πόλεως. — Γράμμ. 12.
 Δήβερα-Δουβερά. — 35.
 Διαμαντῆς ἱερεὺς 1700. — 12.
 Διονύσιος 2-ος Κ/πόλεως. — Γράμμ. 3.
 Διονύσιος 4-ος Κ/πόλεως. — Γράμμ. 3.
 Διονύσιος ἡγούμενος Σουμελά. — Γράμμ. 5.
 Δοσίθεος Ἱεροσολύμων. — 84. Γράμμ. 4.
 Δουβερά. — Γράμμ. 4. Ἴδε καὶ Δήβερα.
 Δωρόθεος Τραπεζοῦντος. — 20.
 Ἐλασσών. — 85.
 Ἐρζερούμ. — 41.
 Εὐξείνος Πόντος. — 85.
 Ζέρα. — 38.
 Θεόληπτος 2-ος Κ/πόλεως. — 84. Γράμμ. 2.
 Θεοτόκου μονὴ ἐν Ἀγίῳ Ὄρει. — 84.

- Θετταλοί. — 85.
 Ἰάκωβος 1-ος Κ/πόλεως. — Γράμμ. 2.
 Ἰβηρες. — Γράμμ. 1.
 Ἰγνάτιος ἀρχιεπίσκοπος Χαλδίας. — 85.
 Ἰερεμίας 1-ος Κ/πόλεως. — Γράμμ. 3.
 Ἰστρος. — 85.
 Ἰωάννης ἱερεύς 1325. — 1.
 Ἰωάννης Μαν. Νομικός 1325. — 1.
 Ἰωάννινα. — 6.
 Ἰωάσαφ 2-ος Κ/πόλεως. — Γράμμ. 3.
 Καισάρεια Καππαδοκίας. — 65.
 Καλλίνικος Κ/πόλεως. — 84.
 Καλλίνικος Προύσης. — 84.
 Κίεβον. — 85.
 Κλιμοποτάμη, ἦ. — Γράμμ. 2.
 Κούσπιδι χωρίον. — Γράμμ. 4.
 Κούτουλα χωρίον. — Γράμμ. 4.
 Κύριλλος Ἀντιοχείας 1680. — Γράμμ. 5.
 Κύριλλος Λούκαρις. — Γράμμ. 3.
 Κωνσταντῖνος Βασαράβας. — 25.
 Κωνσταντινούπολις. — 84.
 Λαράχανη (ἦ) χωρίον. — Γράμμ. 4.
 Λεόντιος ἡγούμενος Σουμελά 1311. — 63.
 Λεχία. — 85.
 Μαγουλιωτίσσης Θεοτόκου ναὸς ἐν Κ/πόλει. — 11.
 Μαρία Νομικοῦ 1325. — 1.
 Μοσχοβία. — 85.
 Μολδοβλαχία. — 58. Γράμμ. 11.
 Μουντανιά. — 10.
 Νεόφυτος 2-ος Κ/πόλεως. — Γράμμ. 3.
 Νικόλαος φίλος Κυμινήτου. — 84.
 Οὐγκροβλαχία. — Γράμμ. 12. 13.
 Πάτμος. — 6. 35.
 Παχώμιος 1-ος Κ/πόλεως. — Γράμμ. 3.
 Πελοπόννησος. — 84.
 Περατεία. — Γράμμ. 1.
 Πέτρος νοτάριος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. — 84.
 Πέτρος ἀναγνώστης 1440. — 1.

Προδρόμου μονή ἐγγὺς Καισαρείας. — 65.

Προῦσα. — 84.

Ῥωσσία. — 85.

Ῥῶσσοι. — 85.

Σεραφίμ Κ/πόλεως 1733. — Γράμμ. 6. 7.

Σίλβεστρος Ἀλεξανδρείας. — Γράμμ. 2. 3.

Σινά ὄρος. — 84.

Σινώπη. — 23. 38.

Σκαρλάτος Γρηγορίου Γκίκας 1753. — Γράμμ. 11.

Σκήτη Ἀγίας Ἄννης. — 24.

Σκόπια χωρίον. — Γράμμ. 4.

Σουμελά ὄρος καὶ μονή. — 1. 38. 41. 43. 44. 58. 63. 84. Γράμμ
1. 2. 5.

Σουσδέλιον. — 85.

Στέφανος Μιχαήλ Ῥακοβίτζας 1764. — Γράμμ. 12.

Τζαλεποτάμι χωρίον. — Γράμμ. 4.

Τραπεζοῦς. — 20. 43.

Φαίλεση, Φιλίση χωρίον. — Γράμμ. 4.

Φιλόθεος ἀρχιεπίσκοπος Χαλδίας 1700. — 12.

Χάλλη νήσος. — 12.

Χίος. — 84.

Χρῦσανθος Ἱεροσολύμων. — 84. Γράμμ. 4.

Χρῦσιππος ἱεροδιάκονος. — 84.

† Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ-ΚΕΡΑΜΕΥΣ.